

MB-11/2011.
(MB-35/2010-2014.)

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Mezőgazdasági bizottságának**
2011. szeptember 12-én, hétfőn, 11 óra 5 perckor
a Képviselői Irodaház V. emelet 515. számú tanácstermében
megtartott üléséről

**A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.*

Tartalomjegyzék

Napirendi javaslat	3
Az ülés résztvevői	4
Elnöki bevezető, a napirend elfogadása	5
A Nemzeti Energiastratégiáról szóló H/3839. számú határozati javaslat (Általános vita)	5
<i>Ügyrendi indítvány</i>	5
Göggös Zoltán (MSZP) javaslata	5
Hozzászólás	5
Szavazás az ügyrendi javaslatról	6
<i>Olajos Péter (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium) szóbeli kiegészítése</i>	6
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	7
<i>Olajos Péter (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium) válaszai, reflexiói</i>	15
<i>Szavazás</i>	17
<i>A bizottsági előadó és a bizottság kisebbségi véleményét ismertető képviselő kijelölése</i>	18
A Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló T/3927. számú törvényjavaslat (általános vita); az Állami Számvevőszék T/3927/1. számú jelentése a Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetése végrehajtásának ellenőrzéséről	18
<i>Szóbeli kiegészítések</i>	18
Szatmáry Kristóf (Nemzetgazdasági Minisztérium)	18
Szarka Péterné (Állami Számvevőszék)	20
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	21
<i>Válaszok, reflexiók</i>	27
Szarka Péterné (Állami Számvevőszék)	27
Klenczner Gergely (Vidékfejlesztési Minisztérium)	28
Szatmáry Kristóf (Nemzetgazdasági Minisztérium)	28
<i>Szavazás</i>	29
Egyebek	29

Napirendi javaslat

1. A Nemzeti Energiastratégiáról szóló határozati javaslat (H/3839. szám)
(Általános vita)

2. a) A Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló törvényjavaslat (T/3927. szám)
(Általános vita)
b) Az Állami Számvevőszék jelentése a Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetése végrehajtásának ellenőrzéséről (T/3927/1. szám)

3. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Font Sándor** (Fidesz), a bizottság elnöke,
Gögös Zoltán (MSZP), a bizottság alelnöke és
Horváth István (Fidesz), a bizottság alelnöke

Balogh József (Fidesz)
 Farkas Sándor (Fidesz)
 Gyórfy Balázs (Fidesz)
 Hanó Miklós (Fidesz)
 Jakab István (Fidesz)
 Obreczán Ferenc (Fidesz)
 Dr. Ódor Ferenc (Fidesz)
 Patay Vilmos (Fidesz)
 Pócs János (Fidesz)
 Tiffán Zsolt (Fidesz)
 Dr. Zsiga Marcell (Fidesz)
 Sáringer-Kenyeres Tamás (KDNP)
 Magyar Zoltán (Jobbik)
 Varga Géza (Jobbik)
 Z. Kárpát Dániel (Jobbik)
 Szabó Rebeka (LMP)

Helyettesítési megbízást adott

Horváth István (Fidesz) megérkezéséig Font Sándornak (Fidesz)
 Farkas Sándor (Fidesz) megérkezéséig Balogh Józsefnek (Fidesz)
 Tiffán Zsolt (Fidesz) megérkezéséig Patay Vilmosnak (Fidesz)
 Dr. Zsiga Marcell (Fidesz) megérkezéséig Sáringer-Kenyeres Tamásnak (KDNP)
 Ficsor Ádám (MSZP) Gögös Zoltánnak (MSZP)
 Z. Kárpát Dániel (Jobbik) megérkezéséig Magyar Zoltánnak (Jobbik)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Szatmáry Kristóf államtitkár (Nemzetgazdasági Minisztérium)
 Olajos Péter helyettes államtitkár (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium)
 Klenczner Gergely főosztályvezető-helyettes (Vidékfejlesztési Minisztérium)
 Szarka Péterné osztályvezető (Állami Számvevőszék)

(Az ülés kezdetének időpontja: 11 óra 35 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

FONT SÁNDOR (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Szeretettel köszöntöm a bizottság tagjait az őszi ülésszak első bizottsági ülésén. Köszöntöm a munkánkat segítő tisztviselőket köszöntöm a munkánkat figyelő kedves vendégeket, és köszöntöm azokat is, akik már az egyes napirendi ponthoz előadóként érkeztek.

A bizottság tagjainak a szokásos módon kiküldtük a napirendtervezetet. Kérdezem, hogy ehhez van-e kérdés, észrevétel. *(Senki nem jelentkezik.)* Amennyiben nincs, akkor szavazunk róla. Kérdezem, hogy ki az, aki elfogadja a napirendtervezetet. Aki igen, az kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Egyhangú. Ezek szerint fogunk haladni.

A Nemzeti Energiastratégiáról szóló H/3839. számú határozati javaslat (Általános vita)

Első napirendi pontunk a Nemzeti Energiastratégiáról szóló határozati javaslat, ennek az általános vitára való alkalmasságáról kell majd döntenie a bizottságnak. *(Gőgös Zoltán: Ügyrendi!)* Még a napirendi pont megkezdése előtt egy ügyrendi? *(Gőgös Zoltán: Mert érinti a tárgyalást.)* Rendben. Gőgös Zoltán alelnök úrnak adom meg a szót.

Ügyrendi indítvány

Gőgös Zoltán (MSZP) javaslata

GŐGÖS ZOLTÁN (MSZP): Az lenne az ügyrendi javaslatom, hogy ne tárgyaljuk meg ezt az előterjesztést. Ennek az az oka, hogy véleményünk szerint nem házszebályszerű a határozati javaslat, ugyanis a Házszebály világosan kimondja, mégpedig a 87. § (3) bekezdése, hogy a határozati javaslatot a tartalmát jellemző címmel és indoklással kell ellátni. Ennek a határozati javaslatnak nincsen indoklása, az a betérjesztett melléklet nem indoklás. Ezért én azt gondolom, meg kellene várni a főbizottság ez irányú döntését. Mi nem dönthetünk a házszebályszerűségről, arról viszont igen, hogy addig nem tárgyaljuk a javaslatot. Ez lenne az ügyrendi javaslatom.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem a frakciókat, hogy kinek van kérdése, véleménye, megjegyzése az ügyrendi indítványhoz. *(Senki nem jelentkezik.)* Nem látok ilyen jelentkezőt.

Hozzászólás

A Fidesz nevében szeretném jelezni, hogy mi is észrevettük. Miután utánakérdeztünk, úgy tudom - de esetleg majd a kormány képviselője tájékoztat erről -, hogy vagy már fent van vagy percekben belül az indoklás is elérhető lesz. Technikailag azt javaslom, hogy tárgyaljuk meg, nem hiszem, nem gondolnám, hogy az előterjesztés tartalmi részében változás lesz. Valóban, esetleg az ellenzék részéről megfogalmazható olyan igény, hogy az előterjesztés indokló részét esetleg szeretnék látni, hogy az előterjesztő miért gondolja úgy, hogy ez az előterjesztés ebben a formában kerüljön a Ház elé, és az indoklás része ez esetben nem elérhető. Mindösszesen technikai okok miatt mondom, hogy a tárgyalást ne halasszuk el.

A bizottsági tagok, a frakciók részéről van-e további kérdés, észrevétel? *(Senki nem jelentkezik.)* Nem látok ilyen jelentkezőt.

Szavazás az ügyrendi javaslatról

Szavazunk az ügyrendi indítványról. Ki az, aki egyetért Gógös Zoltán alelnök úr indítványával, hogy ne tárgyaljuk, vegyük le a napirendről az 1. napirendi pontot? Aki ezzel egyetért, kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Ez kisebbség, egyharmadot sem kapott. Továbbra is a napirendi pontok szerint fogunk haladni.

Megkérem Olajos Péter helyettes államtitkár urat, hogy a kormány nevében ismertesse az előterjesztést, és térjen ki Gógös Zoltán alelnök úr kritikájára is. Köszönöm szépen.

Olajos Péter (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium) szóbeli kiegészítése

OLAJOS PÉTER (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium): Köszönöm szépen. Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Nagy öröm számomra, hogy a Nemzeti Energiastratégia 2030 című dokumentumról röviden tájékoztathatom önöket. Valóban, a Hárszabály formai követelményei előírják ezt, és én is úgy tudom, hogy ez már kész van tulajdonképpen, tehát hamarosan megkapják a képviselő hölgyek és urak is az indoklási részt. Elnézést kérünk a formai hibáért, és nagyon köszönöm a lehetőséget, hogy mégis megtárgyalásra kerül ez az anyag.

Mint bizonyára tudják, az elmúlt 20 évben ez a harmadik energiastratégia, amely készült: 1993-ban, az Antall-kormány idején íródott az első energiastratégia, a következő 2008-ban készült. Azóta nagyon sok minden történt, hiszen 2008 szeptemberében az Európai Unió elfogadta az energia- és klímacsomagot, idő közben a harmadik energiacsomag is megszületett, illetve a tavalyi évben kezdődött, de a magyar elnökség idejére is áthúzódott az az Európa 2020 csomag, amely szintén nagyon nagy hatással van az energiára, illetőleg a magyar elnökség alatt került bemutatásra az a 2050-es harmonizációs útiterv, amely szintén jelentős mértékben átrajzolta az energetikai célokat, illetve azt a közös ütemtervet, amelyet az Európai Unió ezen a területen az elkövetkezendő évtizedekben futni szándékszik. Épp ezért gondolta azt a kormányzat, hogy aktualizálja a stratégiát, és 2030-ra megrajzolja azokat a célokat, amelyek teljesen egybeesnek az Európai Unió fent említett stratégiájának a céljaival, azaz hogy az energiaellátás biztonsága, a versenyképesség növelése és a fenntarthatóság biztosítása. Ehhez az anyag egy ötös célrendszer párosított: energiahatékonyságot, energiatakarékosságot, a megújuló energiák hasznosítását, a biztonságos atomenergiának a használatát, a kétpólusú mezőgazdaság létrehozását, illetve az európai energiapiachoz való kapcsolódást.

Az anyag önmagában 144 oldalas, amit megkapta a képviselő hölgyek és urak. Ezt egészíti ki egyébként egy stratégiai környezetvizsgálat is, amely a honlapon, a kormány honlapján elérhető. Készítettünk hozzá hatástanulmány-szenáriókat, -elemzéseket, ezt a REK, a Corvinus Egyetem Energiakutató Központja készítette. Ennek a rövid összefoglalóját megkapták az anyaghoz, de a hosszú anyag is elérhető természetesen. Nagyon reméljük, hogy a bizottságnak és a parlamentnek a támogatását is megkapja ez a nagyon fontos alapidokumentum, amely tulajdonképpen összefoglalja és keretbe foglalja azokat az egyéb stratégiai dokumentumokat és cselekvési terveket - gondolok itt a megújuló energia cselekvési tervre, az energiahatékonysági cselekvési tervre vagy az épületenergetikai cselekvési tervre, amely mind-mind ennek a keretdokumentumnak a leágazása lesz, és amely már részben elkészült, illetve ezután készül el.

Nagyon röviden ennyit gondolnék bevezetőként elmondani, és természetesen minden kérdésre állok, illetve állunk kollégámmal a rendelkezésükre. Köszönöm szépen a lehetőséget.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A bizottság tagjainak adok lehetőséget. *(Jelzésre:)* Gógös Zoltán alelnök úr!

Kérdések, hozzászólások

GÖGÖS ZOLTÁN (MSZP): Köszönöm, elnök úr. Nem fogok nagyon részletes értékelésbe bocsátkozni, erre majd lesz időnk a parlamentben holnap. Amit szeretnék elmondani, az az, hogy igazából nem világos pontosan, hogy miután él egy országgyűlési határozat, és 2020-ig van Magyarországnak energiastratégiája, miért kellett egy teljesen újat készíteni. Én azt gondolom, az országgyűlési határozat módosítása is elegendő lett volna azokkal az ügyekkel, amelyekre az államtitkár úr is utalt, hogy történtek bizonyos változások.

Nem fogjuk támogatni ezt a határozati javaslatot. Az az igazság - hogy konkrétan a szakmához tartozó részokról beszéljek elsősorban, amit nyilván a megújuló energiahordozók jelentenek -, hogy vannak hibás adatok véleményünk szerint. A részarányra, a megújuló részarányára 2010-ben azt írja az anyag, hogy 7,3 százalék volt. Ez már 2009-ben ennyi volt. Na most vagy nem történt semmi egy év alatt ebben, akkor pedig nehéz lesz majd tartani azokat az uniós direktívákat, amelyeket leírtak, vagy pedig hibás a táblázat, és ehhez képest 2012-ig mindössze egytized százaléknyi növekmény van előírva. Én azt gondolom, hogy ez nem felel meg alapvetően Magyarország érdekeinek. És ha összevetjük a két határozati javaslatot, a jelenleg hatályost meg a most tárgyalandót, akkor olyan 70-80 százalékban szövegszerűen is megegyezik a kettő, úgyhogy nem is értjük, hogy akkor miért kellett teljesen új. Ami a probléma, az az, ami meg nincs benne, tehát ami kimaradt a korábbiakból. És azért lenne egy apró megjegyzésem: hogy aki leírta azt, hogy a szeszmoslék kiváló exportcikk, az ilyen anyaggal valószínűleg még életében nem találkozott, de ezt inkább csak a szakmaiság mondatja velem, mert nekem volt szerencsém ezzel elég sokat foglalkozni a gyakorlatban, és pontosan tudom, hogy az nemhogy exportcikknek nem jó, hanem nagyon kell vigyázni arra, hogy három napnál tovább mondjuk ne legyen felhasználás nélkül - de ez csak egy abszolút mellékes megjegyzés.

Nagyon vékony a vidékfejlesztési része, nem igazán tartalmaz átfogó koncepciót, hogy hogyan is lesz majd a mezőgazdaságnak ez a lába, és sok vitatható megállapítás van. Igaz, az anyag is írja, hogy vitatható, hogy egyáltalán szüksége van-e erre az agráriumnak vagy nincs, szerintem igen, de ez nyilván egy hosszabb értékelés tárgya lenne.

Összességében tehát mi nem támogatjuk ezt, és amellet, hogy formai probléma is volt ezzel az előterjesztéssel, azt gondolom, igazából érdemben most 2020-ig azt kellene végrehajtani, ami jelenleg hatályos, hozzátevé, hogy néhány korrekciót lehetne tenni abban az országgyűlési határozatban.

Köszönöm szépen, ennyit gondoltam elmondani.

ELNÖK: Köszönöm. Van-e további hozzászóló? *(Jelzésre:)* Varga Géza!

VARGA GÉZA (Jobbik): Elnök úr, köszönöm a szót. Tisztelt Helyettes Államtitkár Úr! Két dolgot szeretnék részben kérdezni, részben megjegyezni. A fenntarthatóságot az anyag is többször említi, és ön sem mulasztotta el a nagyon rövid tájékoztatójában hangsúlyozni, hogy a fenntarthatóság biztosítása a célja ennek. Szóval meg kellene szüntetni a „fenntarthatóság” szerencsétlen szóval és fogalmával való visszaélést. Az nem a fenntarthatóságot szolgálja, hogy növeljük az energiatermelésünket, az legfeljebb a fenntartható gazdasági növekedéshez tud valamelyest hozzájárulni, de az is kérdéses. Én tehát azt gondolom, hogy egy ilyen anyagnak, amely az energiával foglalkozik, a „fenntarthatóság” szót legalábbis - mondjuk úgy: - tudományos értelemben a helyén kellene kezelnie. Ez az egyik megjegyzésem.

A másik: én is a mezőgazdaság fejezetéhez szeretnék hozzászólni annyiban, hogy mindig el fogjuk mondani, amikor mezőgazdaságról és energiáról van szó, hogy a mezőgazdaság energiatermelő potenciálját nem volna szabad kiengedni a mezőgazdaságból. Ugyanis hogyha a mezőgazdaságból kiengedjük, és közúti járművek energiaellátására

használjuk a mezőgazdaságban előállított energiát, akkor ezzel összekötjük az energiaárakat az élelmiszerárakkal, és bizonyos, hogy ez távlatban nagy kárt okoz, és az energiaárak emelkedéséhez fog vezetni. Tudom, hogy az anyag és a jelenlegi kormány is követi az EU prioritásait, direktíváit, s a többi, de ez ettől még nem helyes. Azt gondolom, ha százalékosan megnézzük, hogy a mezőgazdaságnak mi az energiatermelő potenciálja, különösen ha a folyékony üzemanyagokra gondolok, akkor ez körülbelül azt fedezné, ami a mezőgazdaságnak a saját folyékonyüzemanyag-szükséglete. Ezért az lenne igazán egy stratégiához méltó, amit 20 évre csinálunk, ahol a mozgó célpontot mindenképpen figyelembe kellene venni, és ez a mozgó célpont bizony, hogyha az energiaárakat figyeljük - nem akarok populista lenni, és a mai hírekre utalni -, akkor a dollár gyengülésével és a kereslet növekedésével ismét emelkedni fognak az üzemanyagárak. De ha ezt 20 évre tekintjük, akkor biztos, hogy ez csak fokozódni fog. Ezért én azt gondolom, hogy a mezőgazdaság folyékonyüzemanyag-termelő potenciálját a mezőgazdaságon belül kellene tartani, jelenleg csak a tagállami korlátokon és lehetőségeken belül. De ha legalább ezt a szándékot mutatná egy ilyen anyag, én azt gondolom, akkor a szakma részére, a környezetvédelem részére a gazdaságosság, akár az élelmiszerválság szempontjából, ami a világban jön, ezt egy valóban haladó stratégiának lehetne nevezni.

Tudom, hogy különösen ellenzéki javaslatra a módosításra nagyon minimális az esély, ennek ellenére fontosnak tartottam ezt elmondani. Köszönöm szépen.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Szabó Rebeka!

SZABÓ REBEKA (LMP): Köszönöm a szót. Szeretném elmondani, hogy az LMP kicsit ambivalensen viszonyul ehhez az energiasztratégiához, illetve a kapcsolódó országgyűlési határozathoz. Ugyanis mi nagyon örülünk neki, hogy készült egy ilyen stratégia, jó, hogy megvizsgálták több alternatívát, jó, hogy volt társadalmi egyeztetés, látszik rajta, hogy átfogó gazdasági hatástanulmányokat is készítettek, és azokon mutattak be bizonyos előrejelzéseket és scenáriókat, ugyanakkor nagyon rossznak tartjuk, vagy sajnáljuk, hogy mindezek után az eredmény tulajdonképpen egy rossz alternatíva, tehát hogy egy rossz alternatíva mellett döntöttek tulajdonképpen ebben a stratégiában.

Nagyon sajnáljuk, hogy a társadalmi egyeztetés eredményeit végül szemmel láthatóan nem építették be az anyagba, tehát úgy látjuk, hogy azoknak a zöld civil szervezeteknek a véleménye, amelyeket bevontak az egyeztetésbe, nem jelenik meg, ez alapján nem korrigálták az anyagot. Egyébként az egy kérdésem lenne, hogy jól látjuk-e, hogy így volt, hogy nem korrigálták, illetve jól látják-e önk szerint a zöldszervezetek, vagy esetleg csak nem vettünk észre valamit.

Van benne néhány nagyon jelentős ellentmondás. Az egyik, illetve a legalapvetőbb ellentmondás talán az, hogy bár előtérbe helyezik az energiahatékonyságot és az energiatakarékosságot, mégis egy hihetetlenül magas villamosenergia-fogyasztási ütemnövekedéssel számolnak. Megemlítik a dekarbonizációt mint célt, tehát a széndioxid-kibocsátás csökkenését, és ezzel érvelve mondják azt, hogy nagyon fontos lenne új atomerőművi blokkot létrehozni, ugyanakkor a szén alapú energiatermelés szinten tartását javasolják ebben az anyagban, és a megújuló energiaforrások, bár szintén megjelennek prioritásként, de a konkrét szövegben nagyon sokszor csak a lehetőség szerinti növekedésükről beszélnek, és nem egyértelmű célokat határoznak meg. Mi azt gondoljuk, hogy sokkal jelentősebb megújuló energiaforrás-arányt lehetne elérni, és el is kellene érni 2020-ig, illetve 2030-ig.

Azt is nagyon fontos elmondanunk, hogy a stratégiában szereplő paksi bővítés egyszerűen közgazdaságilag is nonszensz, hiszen ebből a pénzből sokkal jelentősebb megújulóenergia-növekedést lehetne finanszírozni, ami ráadásul már idő közben elkezd

anyagi haszonnal jární, míg például a paksi bővítés gyakorlatilag az üzembelépésig kizárólag költséget jelent.

Mindezekre az érvekre természetesen részletesebben ki fogunk térni az általános vitában. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Jelzésre:)* Patay Vilmos!

PATAY VILMOS (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Helyettes államtitkár úrtól szeretnék kérdezni. Mennyire tudták figyelembe venni a nemzeti vidékstratégiai koncepcióban megfogalmazott energiastratégiai kérdéseket és az ott megfogalmazott célokat? Kérdezem ezt annak okán, hogy a vidékstratégia még nem került megtárgyalásra és elfogadásra, ugyanakkor nagyon fontos ágazati fejlesztési irányokat céloz meg.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ha nincs több jelentkező, Gőgös Zoltánt kérném meg az ülés vezetésére, hozzá szeretnék szólni.

(Az ülés vezetését Gőgös Zoltán, a bizottság alelnöke veszi át.)

ELNÖK: Megadom a szót az elnök úrnak.

FONT SÁNDOR (Fidesz): Köszönöm szépen. Önmagában az energiatermelés fő irányvonalával egyetértek, és azt gondolom, hogy a Fidesz-KDNP-frakció is javasolja majd támogatni az előterjesztés, a határozati javaslat általános vitára alkalmasságát. Nem kérdéses, stratégiai kérdések ezek. A bizottság tagjai tudják, első diplomám szerint erősáramú villamosmérnök vagyok, tehát az energiarendszerben elég sokat mozgolódtam. Én változatlanul egyetértek az atomenergia felhasználásával az energiatermelés területén. Kíváncsian várom, hogy mi fog történni Németországban. Szerintem energiainportőrök lesznek, a franciák már dörzsölik a kezüket, akik véleményem szerint a legnagyobb ellátói lesznek majd az atomenergiára alapozott energetikai hálózatokon keresztül - de ezt majd néhány éven belül megéljük, remélem, sokan leszünk, akik megérjük, és meglátjuk, hogy mi történik majd ott. Biztos, hogy ad egy inspirációt a megújuló energiák iparszerű rendszerbe vonásának a fejlesztésére is, ez is benne van. Véleményem szerint a tárgyilagosság Magyarországon azt követeli meg, hogy nem hagyhatjuk figyelmen kívül az atomenergia mint gerinc további energiatermelését, és akkor nézzük meg, hogy mi építhető még köré!

Kíváncsian figyeltem annak idején is, hogy vajon a környezetvédők tulajdonképpen miből szeretnék energiát előállítani. Mert mindegyik jelenleg működő nagy energetikai rendszerünkre gyakorlatilag azt mondták, hogy az valamilyen oknál fogva nem jó az emberiségnek. Ha az vízi erőmű volt, akkor az tájrombolás az építészetnél, igaz, utána ez egy relatíve tiszta energia. Ha fosszilis energia, annak ismerjük a környezetre gyakorolt hatását a kibocsátáson keresztül. Ha atomenergia, annak a veszélyei vagy időnként a kézben tarthatóságának a kérdéseit vetették fel. Ebben mindben van ilyen értelmű igazság, csak az a kérdés, hogy akkor honnan nyerjük energiát, ez esetben villamos energiát. Természetesen ott van a megújuló energia, amellyel körülbelül 10-12 éve van szerencsém foglalkozni a NATO Civil Parlamentjének a tudományos-technikai bizottságának a keretén belül, ahol a német Jülich Egyetemről kezdve az izlandi gejzírerőművekig az amerikai szél- és naperőműveken keresztül volt szerencsém megnézni, hogy ezek hogyan működnek abban a stádiumukban. És döntő mértékben elmondható, hogy gyakorlatilag a szél-erőműveken kívül egyelőre nagy energetikai rendszereket nem tudunk, nem tudott az emberiség kiépíteni, amelyeket üzemszerűen energiatermelésre lehet alkalmazni. Minden működik piciben, miniben, de úgy igazából mega- és gigawattokban nem nagyon - ez a helyzet jelenleg. Persze aztán vannak

teóriák arra, hogy a fosszilisenergia- és az atomenergia-lobbi direkt elnyomja ezen tudományos fejlesztések vagy az iparszerű rendszerbe hozását ezen megújulóenergia-fajtáknak. Pro és kontra érvek sorakozhatnak fel emellett.

Az előterjesztésnek van - egyébként az előzőnek, a jelenleginek is van - egy mérész terve: a primer energiaigény tekintetében 7 százalékról 20 százalékra szeretné növelni 2030-ig a megújulóenergia-arányt. Itt lenne az első kérdésem, hogy mi lenne a gerinc önök szerint a megújuló energia területén belül, mi lenne a gerinc, amellyel ezt a 7 helyett 20 százalékos teljesítményt el tudnánk érni. Mert látom a felsorolásokat, de véleményem szerint a napenergia termelte hő egy izgalmas kérdés, mert az utóbbi időkben a napkollektorok esetében a fotovoltikus kollektorok kerülnek felszerelésre, tehát igazából most már ott is áramot termelünk, sőt mindenki azt javasolja, hogy erre felé menjünk el, mert a vízmelegítés mindig akkor megy, a víz mindig akkor meleg, amikor nyár van, de akkor éppen nem kellene annyira, tehát elég problematikus a dolog, de a fotovoltikusokkal áramot termelünk, amit aztán vagy puffernak meleg víz formájában, netán akkumulátor formájában, vagy pedig - és itt jön a második kérdésem - rátermelnek az energiahálózatra. Ha tévedek, kérem, javítsanak ki, de ha jól tudom... Mert a... Csapongok egy picit, de az anyag azt mondja, hogy szeretnék, hogy a decentralizált, lokalizált energiatermelő rendszerek a megújuló energiában nagyobb teret élvezzenek. Ezzel önmagában egyetértek, és ezt le lehet bontani akár családi házra is. Ha jól tudom, jelenleg ha egy magánháznál termelt energia rákötésre kerül - villamos energiáról beszélek - a rendszerre, akkor 0,8-as szorzóval fizetik ki. Magyarul: mi fogyasztók 1 egységért vesszük a szolgáltatótól az áramot, de ha én adok el oda áramot, azt 0,8-cal fizetik ki. Ez ma működik. Németországban és több más európai országban, ha jól tudom, 1,2-es és 1,5-ös szorzóval működik ez a dolog, tehát arra ösztönzik - éppen az energiatudatlanság megvalósítása miatt - az adott országok kormányai a magánszemélyeket, hogy minél nagyobb mértékben áldozzanak, mert ez egy komoly áldozat, anyagi áldozat, egy ilyen rendszer felépítésére, amelyben a felesleges energiájukat, ha már van, mert felfűtötték a házat, meg eltárolták, amit kellett, azt visszafelé táplálják rá a rendszerre. Hol tartunk az energiaszolgáltatókkal ebben a beszélgetésben? Netán kaphatnak-e nagyobb inspirációt a lokális energiatermelők, hogy ők is úgy érezzék, hogy van értelme egy komolyabb beruházást megtenni.

És akkor a mezőgazdaság. Itt a bizottságon belül is vita ez, mert az alelnök úr több éven keresztül kormánybiztosa volt a megújuló energiáknak, utána államtitkárként is elég élesen figyelte, és az ő koncepciójuknak megfelelően segítette is ennek az energiaszektornak a létrejöttét. Ugyanakkor én egy kissé kritikusabb vagyok abban, hogy a mezőgazdaságban mennyi energia - mint megújuló energia - rejlik. Én attól tartok, hogy nem lehet a mezőgazdaságot úgy tekinteni, hogy vannak olyan folyamatos energiabázisaink, amelyek állandó ellátottságot tudnak biztosítani fogyasztók felé. Értem ez alatt, hogy én konkrétan nem értek egyet azzal, hogy energetikai célra mezőgazdasági területeket - ez földet jelent, termőföldet - vonjunk ki az élelmiszertermelésből, csak azért, mert ott most éppen energiát szeretnénk előállítani. Roppant kritikusan nézem ezt, mert pro és kontra érvekkel nem láttam még tiszta energiaegyensúlyt, amikor arról beszélünk, hogy mennyibe is kerül kukoricából a bioetanol gyártása, mert nézzük már meg az összes energiát! És persze ebben benne van a föld azon energiája, amelyet vissza kellene pótolni időnként az én szememben, és még sok-sok minden. Ezért például én ezt nem tartom egy helyes iránynak.

Tudom, hogy sokan azt mondják, hogy ez a gazdálkodóknak segít, mert egy új piacot jelent, nemcsak takarmányozásra és emberi ételmezésre lehet most már gabona-alapanyagot termelni, hanem jött egy ipari ág, amely szintén felvevőpiaca ennek a területnek. De aki megnézte - és mi ezzel elég sűrűn foglalkozunk - Földünk populációs, szaporodási, népesedési arányait, valamint a Földön fizikailag létező termőföldmennyiséget, az tudja, hogy pont 2030 az az időszak, amit itt a cél is megjelölt, amikorra éppen többen leszünk várhatóan,

mint amennyi élelmiszert meg tudunk termelni a jelenleg birtokba vont területeken. Lehet még növelni ezt a területet, csak az az Amazonas melletti és az afrikai területeken az erdők pusztításához kell hogy vezessen, csak így tudnak új mezőgazdasági területeket elfoglalni. Véleményem szerint tehát ez gyakorlatilag egy hibás stratégia, különösen ha a mezőgazdaságban kizárólagos energiatermelésre szeretnének mezőgazdasági területeket kiszámítani, hogy ebből akkor majd folyamatos energiatermelés lesz.

Egyetértünk viszont azzal, hogy, igen, a mezőgazdaságban van egy energiatermelő képesség, amit mi úgy fogalmazzunk meg, hogy a normális, hagyományos mezőgazdasági termelés mellett keletkező hulladékból kinyerhető energia, tehát ami az üzemszerű, ütemeszerű mezőgazdasági gazdálkodásból van. Igen, van olyan, a normális gazdálkodás mellett mindig keletkezik olyan alapanyag, amelyre esetleg azt mondhatjuk, hogy ebből még energiát is elő tudunk állítani. Ezt el tudjuk képzelni, és látunk ilyet. De azt, hogy elkülönített földterületek energetikai célúak legyenek, azt mi kockázatosnak tartjuk, pontosan azért, mert az emberiség élelmezése, ellátása szerintünk komoly gondot jelent. És akkor arra nem akarok kitérni, hogy a magyar adottság az élelmiszertermelés terén szenzációs, földrajzi, biológiai és vízszempontból is, tehát ugrásra készen állunk arra, hogy ha netán ez az igény jóval nagyobb lesz, ami minden kutató szerint nagyobb lesz, akkor mi legyünk az egyik ellátó az élelmiszer tekintetében, és nem az energetika tekintetében.

Ennyit szerettem volna hozzászólásként elmondani, mert értem azt a megfogalmazást, hogy kétpólusú legyen a mezőgazdaság, és hogy egy flexibilis karaktert szeretnének a mezőgazdaságnak, amennyiben ez a flexibilitás azt jelentené, hogy ha kell, akkor élelmiszert termel, ha kell, akkor energiát termel. De ez a dolog nem ilyen egyszerű ám a mezőgazdaságban, mert hogyha az energetikai célú növényeket nézem, azok esetleg fás szárúak - sokféle van -, annak a rendszernek a visszaállítása élelmiszertermelésre nem ugrásszerűen hajtható végre. Én tehát azt szerettem volna mondani, hogy egy óvatosabb számolásra tennék javaslatot, hogy a mezőgazdaság mennyiben képes megújulóenergia-termelésre. Mindamellet, ahogy elmondtam, a határozati javaslatot támogatni szeretnénk, és legyen vita tárgya az egyes fejezetek tartalmi része! Köszönöm szépen.

ELNÖK: Visszaadom az elnöklést az elnök úrnak.

(Az ülés vezetését Font Sándor, a bizottság elnöke veszi át.)

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Második körös hozzászólóként majd szót adok Rebekának, először viszont *(Szabó Rebeka: Megvárom.)* Györffy Balázs következik.

GYÖRFFY BALÁZS (Fidesz): Köszönöm, elnök úr. Engedjék meg, hogy néhány gondolatot hozzáfűzzek, ugyanis nekem volt szerencsém a Gödöllői Egyetemmel Németországban megnézni egy-két biogázerőművet a nyár folyamán, és sikerült beszerezni egy-két információt a német bioenergetikai állapotokról. Amennyiben jól tudom, Németország az egyik legdinamikusabban fejlesztő ország e tekintetben, és ha jók az információim, az energiaigény bővülését nem képes nyomon követni az alternatív energia fejlődése, tehát jelen pillanatban nem látszik, hogy ez egy hosszú távon megoldást kínáló lehetőség lenne, ami természetesen nem jelenti azt, hogy ne kellene minden erőnkkel azon lenni, hogy ez is egy megoldás lehessen a jövőben.

Az elnök úrral tökéletesen egyetértünk azzal, hogy mezőgazdasági melléktermékekből kell, és csakis azokból szabad energiát előállítani. Én láttam Németországban az E.ON-nak egy kukoricasilóra alapozott biogázerőművét, ahol, azt hiszem, egy négy hektáron elterülő silóból termelték be az erőműbe a kukoricát, ami bennem azért kérdéseket vetett fel. Amióta kukoricából lehet etanol előállítani, azóta nyilvánvaló, hogy az olaj ára egyértelműen

mozgatja a kukorica árát is, mivel egy kvázi helyettesítő termékről van szó, így valóban el kell gondolkodni azon, hogy ha a kukoricát egyértelműen energia-előállításra fogjuk beállítani, akkor az az állattenyésztésre hogy hat. Nyilvánvaló, hogy egy emelkedő kukoricaár mellett a magyar gabonafelhasználásra alapozott állattenyésztésnek ez a végét jelentheti, legalábbis nagyon e felé mutatnak a dolgok.

Mindenképpen javasolnám, hogy az energiastratégiában a száraz fermentoros biogázerőműveknek a helyi szintű megvalósítását kiemelten kezeljük. Azt gondolom, ez lehet egy megoldás, már csak azért is, mert az itt visszamaradó anyag egyben tápanyag-visszapótlásra alkalmas, ezért aztán az adott esetben szántóföldről beszállított melléktermékek, amelyek alapvetően nyilván a tápanyag-utánpótlást kellene hogy biztosítsák, itt, az erőműben felhasználás után erre továbbra is alkalmasak, sőt bizonyos értékben sokkal magasabb tápanyag-lebontási potenciállal rendelkeznek.

Amit én még nagyon komoly problémaként látok ebben tényleg az átvétel tekintetében, hogy én nemcsak az árakat hoznám fel példának, hanem az E.ON esetében nyilvánvalóan az átvétel egyenletességét, ha garantálnunk kell, az az E.ON-nak nagyon jó, de amennyiben egy helyi erőművet szeretnénk - és a biogáznál nyilván alapvetően a kis volumen, ami, úgy néz ki, hogy működőképes -, akkor az egyenletesség tekintetében némi mozgásteret azért kellene adni a termelőknek. Ugyanis az lehetetlenség, hogy egy évre előre le kell jelenteni, hogy melyik nap mekkora mennyiséget akarunk feltermelni a rendszerre, és ez lehetőleg konstans legyen egész évre vonatkozóan - ez sok esetben teljesíthetetlen. Tehát itt vagy betárolni kell, vagy nem. De mondhatnám itt az is, hogy érdemes mondjuk egy ilyen erőművet nyáron inkább csökkentett üzemmel működtetni, hogy télen adott esetben, ha áramot termelünk, a keletkező hulladékhővel egyéb más mezőgazdasági termékek előállítását segítsük, hogy példának más ne mondjak, például a kertészetet. Azt gondolom, a nyáron megtermelt hő bizonyos szempontból egy kicsit elveszik a hasznosság szempontjából. Köszönöm.

ELNÖK: Szabó Rebeka!

SZABÓ REBEKA (LMP): Köszönöm a szót. Csak nagyon röviden reflektálni részben arra, amit az elnök úr mondott, hogy vajon a környezetvédők miből akarnak energiát előállítani. Azért mostanság általában elég konkrét javaslatokkal és megalapozott hatástanulmányokkal szoktak ők is előállni, amikor arról a kérdéstről van szó, hogy akkor vajon megújuló vagy atomenergia - tehát nem csak a levegőbe beszélnek. Egyébként pedig - amik itt el is hangzottak - alapvetően lehet a napenergia, a szélenergia, a geotermikus energia, illetve azok a példák, amelyeket az előbb Györffy Balázs említett a biogáztermelés, illetve a helyi, vidéki energiatermelési lehetőségek kapcsán, szerintem nagyon megfontolandóak. Mindenképpen egy decentralizált energiatermelés felé kell mennünk szerintem a jövőben. Csak azt szeretném még hangsúlyozni, hogy szerintem mindannyiunkban tudatosítani kellene, hogy nem számolhatunk igaziból növekvő energiaigénnyel, tehát azt gondolom, hogy az energiahatékonyság és az energiaigény csökkentése kell hogy legyen a prioritás a következő évtizedekben, mert az emberiség ezt a fajta gazdasági növekedésre alapozott, felpörgetett gazdaságon és állandóan növekvő energiaigényen alapuló életet nem fogja tovább így folytatni. Én tehát ezért szeretném ezúttal a kormány képviselői felé is hangsúlyozni, hogy mindenképpen fektessenek valóban nagyobb hangsúlyt az energiahatékonyságra, hogy hogyan tudnánk minél kevesebb energiát felhasználni ezekben a folyamatokban. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Farkas Sándor!

FARKAS SÁNDOR (Fidesz): Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Végigolvasva az energiastratégiáról benyújtott országgyűlési határozati javaslatot ebben van egy komoly hiányosság, vagyis, úgy gondolom, hiányérzetem, talán inkább így mondanám, mégpedig hogy a geotermális energiáról én nem találok benne egy szót sem. Nem tudom, hogy ez véletlen, tudatos, nem tudom hova tenni ezt a kérdést, már csak azért sem, mert a geotermális energiának a villamos energia célra való kiaknázására 20 éve vannak olyan konkrét tervek, elképzelések, amelyek a környezetvédelmi előírásoknak messze-messze megfelelnek. Már akkor, 13-14 évvel ezelőtt volt a térségünkben egy olyan amerikai befektető, aki geotermális energiából kívánt villamos energiát előállítani, amit az országos rendszerre kötöttek volna rá. Akkor annak az energiának 1 kilowattja 1 forinttal volt drágább, mint a Magyar Villamos Művek által külföldről beszerzett energia. Az akkori illetékesek számomra azt a tájékoztatást adták, hogy addig, amíg külföldön olcsóbb energiát vásárolni, addig nem kell a geotermális erőművekkel foglalkozni, és nem kell ilyen jellegű erőművekben gondolkodni. Ma már, hogyha visszatekintünk, és megnézzük, hogy ma 1 kilowatt energia mennyibe kerül, akkor, úgy gondolom, nem is kérdés a kérdés, hogy anno miért nem tettük meg azokat a lépéseket. De ezen túl vagyunk, tehát most én nem visszafelé tekintek, inkább előrefelé szeretnék, pont azért, hogy ezt az energiát, ami itt van a talpunk alatt, miért nem tudjuk ebben az energiastratégiában is megfogalmazni és megfelelő módon értékelni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Gógös Zoltán!

GÓGÖS ZOLTÁN (MSZP): Csak annyit reagálnék arra, amit a Balázs mondott, hogy én nem igazán értenék egyet azzal a modellel, ami Németországban zajlik biogáz ügyben. Ők elfüstölik a levegőben, vagy lehűtik az energiának több mint a felét - mert így is megéri. Nagyon egyszerű a képlet: olyan árat kapnak a villanyért, hogy tojnak rá - magyarul -, hogy mi történik a hővel. És azzal sem értenék egyet, hogy silókukoricából biogázt csináljunk, az a világ legdrágább energiája lesz. Én viszont azt is látom, hogy ha mondjuk egy nagyobb tehenészeti telepen nem teszünk valamit pluszbevétel okán, akkor mi soha nem leszünk versenyképesek a tejtermelésben mondjuk az alpesi tehenészetekkel, ahol kimegy a legelőre, nem beszélve Brazíliáról meg Argentínáról, mert elég drága tömegtakarmánnyal állítjuk elő a tejet, ez fizikai adottságunk nyilván. De ha egy zárt rendszerbe be tudjuk ott vinni a biogázt, a trágyafermentálást, amiből megint csak egy eladható termék lesz, kis kapacitásban az etanolt, mert én azt sem hiszem, hogy ezt nekünk el kell felejtenünk, mert azért nagy bajban lettünk volna bizonyos években, hogyha mondjuk az etanolgyártás nem vesz le a magyar piacról kukoricát, ami lehet, hogy az idén is igaz lesz. Csak úgy mondom nektek, hogy nem indokolják azt az áresést, amit látunk már most a tőzsdén a kukoricánál, a világpiaci folyamatok. Tehát egy rossz logisztikájú ország nem kényszerülhet arra, hogy tömegárut exportáljon. Én nem hiszek abban, hogy újra 10 millió disznó lesz mondjuk 3 éven belül, és addig valamivel le kellene vezetnünk a feleslegeinket, és én még mindig jobbnak tartom akkor, hogyha nem az olasz erőműbe visszük ki a magyar kukoricát, hanem megcsináljuk itthon belőle az etanolt, és kivisszük az etanolt. De ezt a vitát nem akarom kinyitni ilyen értelemben, volt erre már módunk, meg lesz is.

Én is azt gondolom, hogy minél inkább a kisebb és regionális rendszerek irányába kell menni, tehát az óriási méret... Egyébként azt mindenki vitatja a szakmában, amit mi mondunk, én is ezt mondom, hogy nem mamut dolgokat kell csinálni, mert ott előjöhethet az energiamérleg problémája, hogy mennyire, hova, milyen terjedelmű árut hova szállítatunk össze-vissza. Ez egy nagyon nehéz kérdés, és valahol ebben a stratégiában ezeknek a lokális ügyeknek a megjelenése kellene hogy legyen. Állítom, hogy bármelyik kistélepülésünk tudna

energetikailag független lenni részben a mezőgazdaságra alapozva, részben sok egyébire, ami az adottsága alapján van, a geotermiára.

A napelelről vagy a fotovillamos dolgokról meg annyit, hogy ott meg az a vád, hogy az meg gyermekmunkával készül. Azzal biztos nincs semmi problémájuk a zöldszervezeteknek, hogy mondjuk 8 éves gyerek tudja csak összerakni azt a napelemet, mert egy nagyobb ujj már nem tudja.

Mindennek van valami hátránya, nincsen tökéletes megoldás, mindennek megvan a maga baja. Például én azt is gondolom, hogy szárazföldi, kontinentális éghajlaton szélenergia sem szabad csinálni. Az tengerre való, ahol mindig fúj a szél. Ott aztán utána majd nyilván kezdenek vele valamit, amikor visszaforgatják. Az atomerőműhöz meg azért hozzátenném - ezt is hiányolom például ebből a koncepcióból -, hogy nem látom a szivattyús tározó ügyét. Ezt sem lehet megúszni tehát. Akármilyen megújulóba akarunk menni - ebbe beleértem én a szelet is meg mindent, ami egy ciklikus dolog, de igaz ez a biogázra is, mert télen meg azért a baktériumok kevesebb gázt csinálnak, mert hidegebb van -, ha nem lesz mellé valami olyan tározónk, ami egyébként mindenhol van... Az egy magyar marhaság, hogy egyszerűen nem vesszük tudomásul, hogy máshogy nem tudjuk eltárolni az energiát, főleg a villamos energiát, mint ilyen típusú tározókban. De bárhol jelöltek is ki ennek helyet, még nem volt olyan, hogy mondjuk azonnal meg ne fúrta volna valamilyen környezetvédő szervezet. Egyébként meg kell nézni néhány ilyen tározót, hogy milyen környezet alakult ki annak a környékén - ugyanezt tudom mondani, csak úgy mellesleg, a vízierőművekre is, most a Tisza-tónak a csodájára járnak, és mekkora ellenállás volt annak idején azzal szemben?

Én tehát úgy gondolom, hogy mindennek a tagadása sehova nem vezet. Valamit el kell döntenie egy országnak. Énnekem az a véleményem, hogy atomerőmű biztosan kell, a kapacitásbővítést a társadalommal azért nyilván el kell fogadtatni az elmúlt időszak történései után, de meg lehet győzni róla a társadalmat, és hozzá kell tenni olyan technikákat, amelyekkel ezeket a... Mert akkor viszont mindig mennie kell, tehát egy atomerőművet nem lehet leállítani, annak folyamatos üzemben kell mennie, és tudni kell, hogy mit csinálunk mellette, amikor majd feleslegünk képződik, és mondjuk nem tudjuk eladni például hajnali 3 órakor az erőmű villanyáramát.

Én tehát ezt egy kicsit komplexebben kezelném, és óvatos lennék azzal, hogy majd a nap meg a szél mindent megold. Sok mindent megold, az embert jól leégeti, meg azért időnként idegesítő, ha nagyon nagy a szél, de azért erre én nem alapoznám Magyarország energetikai biztonságát.

ELNÖK: Jakab István!

JAKAB ISTVÁN (Fidesz): Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! A vita vége felé néhány megjegyzést szeretnék tenni, csatlakozva azokhoz, akik azt mondják, hogy az ország adottságait - méghozzá több területen kiváló adottságaink vannak a megújuló energiák terén - maximálisan kihasználva azonban a meglévőkről nem lehet lemondani, sőt tovább kell fejleszteni. Nekem az a meggyőződésem, hogy bármennyire is nagy vita övezi, az Paksi Atomerőműről jelen állapotában az országnak lemondania nem lehet. Ugyanakkor az a biogáz-előállítás lehetőségénél, ami most van, nagyon alaposan, nagyon körültekintően kell eljárni, mert eltérő technológiák vannak, és valóban nagyon meg kell szívlelni azt, hogy szántóföldön az energiamérleg megfelelő ismerete nélkül előállított alapanyagokból energiát állítsunk elő, ez nagyon megfontolandó.

Három: meggyőződésem, hogy nagyon sok olyan melléktermék, szerves anyag keletkezik a mezőgazdaságban, amelyből energiát lehet előállítani, nem feltétlenül elégetve, hanem olyan eljárásokat alkalmazva, ahol a visszamaradó anyag még talajjavításra is felhasználható. Különösen szeretném ráirányítani a figyelmet arra, hogy állat-egészségügyi,

környezetvédelmi okokból a nagy vágóhidak környékén keletkezett melléktermékek hasznosítása kiemelt cél kellene hogy legyen. Erre van megfelelő technológiai eljárás. Én azt gondolom, hogy ezt legalábbis kiolvastam a koncepcióból.

A végére hagytam azt, amit én nagyon súlyosnak tartok, és kérem, ha lehet, ezt fontoljuk meg: a geotermikus energia dolga. A kertészeti ágazatok helyzetét ismerjük. Tudjuk, hogy a mi éghajlati viszonyaink mellett soha nem leszünk versenyképesek a tenger mellett lévő országokkal vagy esetleg a melegebb éghajlattal rendelkező országokkal. Pontosan ezért nagyon fontos lenne, hogy annál a geotermikus energiánál, ami van, néhány szabály módosításával bizony használjuk ki az adottságainkat. Kifejezetten arra gondolok, amit itt Farkas Sándor képviselőtársam mondott: a kertészetben és az állattenyésztésben tiszta energiát tudunk használni. Tudom, sokan azt mondják, hogy ez a környezetet szennyezi. Vannak rá jó megoldások, természetesen nem élővízbe leengedve ezt a vizet, de természetesen lehet kezelni. Egy biztos: egyet nem lehet - és ezt szeretném idehozni a bizottság elé -: hogy fúrunk egy kutat 200 millióért, és fúrunk hozzá másik hármat egyenként 200 millióért, hogy utána majd visszajuttatjuk a vizet, úgy, hogy közben ráadásul még egy olyan engedménnyel is gondolkodnak sokan - most kifejezetten a szakmai körök álláspontját mondom, ez az előterjesztésben nem is szerepel, tehát nem kormány közeli szakértők álláspontja ez -, hogy esetleg még másik rétegbe is vissza lehet juttatni. Azt gondolom, hogy nekünk ez egy olyan adottság, amivel nem élni bűn. Meggyőződésem, hogy ezt az adottságot mi nagyon jól ki tudjuk használni. Nem szembemelve, nem vitatkozva azzal a szemlélettel, amit a környezetvédők joggal megfogalmaznak, de van rá mód és lehetőség, jó technológia, amellyel ezeket a vizeket kezelni lehet, és erre ismerünk működő rendszereket Európában is. Nálunk ez különösen nagy jelentőséggel bírna. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Nem látok több jelentkezőt. Mielőtt megadom a szót a kormány képviselőjének a felmerült kérdések megválaszolására, nekem csak egyetlenegy kérdésem van - tényleg nem belemerve mélyebben a szakmai kérdésbe.

Energiatárolás tározós erőművek formájában. Magyarországon nem épült meg ilyen, de én azt mondom, most már ne is épüljön, mert a technológia egy nagyon komoly másik irányú tározói lehetőséget fejlesztett ki, ez pedig a hidrogéncellás fuel cell tározási lehetősége. Örült erővel fejlődik ez az energetikai szektor is, és azt gondolom, hogy most már arrafelé kell menni, ez a modern technológia sokkal kényelmesebben kezelhető, a visszaalakításnál - nem is részletezem szakmailag - néhány tizedszázalékos veszteség van, a vízi erőmű felpumpálása és leeresztése sokkal nagyobb veszteségeket eredményez.

Megadom akkor a szót Olajos Péter államtitkár úrnak.

Olajos Péter (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium) válaszai, reflexiói

OLAJOS PÉTER (Nemzeti Fejlesztési Minisztérium): Nagyon szépen köszönöm. Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Nagyon izgalmas és érdekes volt hallgatni a bizottsági vitát, és azt gondolom, hasonlóan izgalmas lesz ennek az anyagnak az általános vitája is, illetve majd a részletes vita is. Ha megengedik, nagyon röviden reflektálnék a nyolc hozzászólásra.

Gógös Zoltánnal kezdeném - sorrendben haladnék, ahogy a hozzászólások elhangzottak. Valóban nagyon örülök annak, hogy a megújuló energia ennyire gyakran előjött most az energiastatégia kapcsán, és természetesen a kormány áll annak elébe, hogy akár a bizottsággal külön is tematikusan csináljunk egy ilyen programot, hogyha szükség van rá, hogy átnézzük. Én azt mondom, hogy a megújuló energia cselekvési terv, a nemzeti cselekvési terv, amit a kormány elfogadott, és ami a korábbi, az Európai Bizottság által megkövetelt 13 százalékos megújuló energia részarányt a kormányzat 14,67 százalékra emelte, kellőképpen mutatja, hogy a kormányzat elkötelezett abban, hogy ambiciózus megújuló energia cselekvési tervet hajtson végre. Én titkon azt remélem, hogy még ennél

magasabb számarány is lesz, de a kormány úgy gondolja, hogy a 14,67 százalékot Magyarország 2020-ig képes elérni. Nyilván nagyon sok változás lehet még itt, hisz a technológia hihetetlen gyorsasággal fejlődik.

Egyetértek azzal is, a mi számításaink szerint is most körülbelül ezer olyan település van Magyarországon, amely energetikailag független lehetne a technológia mai szintjén - nyilván meg kell teremteni ennek a finanszírozási hátterét.

Cáfolnám azt, hogy a napelemek gyermekmunkával készülnek. Nekem volt szerencsém a világ jó néhány országában megnézni napelemgyárakat. Ezek teljesen robotizáltak, tehát Dorogtól a Suntech kínai gyáráig nagyon sok helyen jártam, jobb esetben két-három ember dolgozik az egész gyárban, és robotok pakolják össze a napelemeket.

Azt is cáfolnám, hogy nincs olyan ország, ahol ne lenne tározós erőmű. Nagyon sok ország van egyébként Európában is, hogy csak Hollandiát hadd említsem meg! (*Gőgős Zoltán: Nem azt mondtam, hanem hogy nálunk nincs!*) Azokban az országokban, ahol a geológiai adottságok ezt nem teszik lehetővé, ott természetesen egy komoly probléma. Épp ezért kell a smart grid fejlesztéssel sokat foglalkozni, hogy kihasználjuk azt a lehetőséget, hogy a környező országokban viszont erre van lehetőség.

Varga Gézának, a Jobbik képviselőjének a véleményére reagálva én is azt gondolom, hogy a „fenntarthatóság” szó egy nagyon nehéz dolog. Jövőre lesz a Rio+20-nak az ünneplése, 20 éve birkózik a világ azzal, hogy megfejtse, mi is akar lenni a gyakorlatban ez a fenntarthatóság. Mi azért is végeztük el ezt a stratégiai környezetvizsgálatot, hogy némiképpen körbejárjuk ennek a lehetőségeit. Természetesen a szónak a használatát mi is megpróbáljuk meglehetősen óvatosan kezelni.

Szabó Erika (*Közbeszólások: Rebeka!*) képviselő hölgy is nagyon érdekes kérdéseket vetett fel... (*Közbeszólások: Rebeka! - Szabó Rebeka: Elnézést kérek!*) Rebeka, bocsánat, elnézést kérek, bocsánat! (*Szabó Rebeka: Köszönöm.*) Szabó Rebeka, az LMP képviselője is nagyon érdekes kérdéseket vetett fel. Azt mondta először, hogy nagyon sajnálja, hogy a szakma és a civil szervezetek véleménye nem alakította az anyagot. Nekem volt szerencsém ennek az anyagnak a születésétől mellette lenni, ennek az anyagnak a születésétől végigkísérni a folyamatot, még az NGM-ben kezdtük el a stratégiaalkotást egy évvel ezelőtt, és az első dolgunk az volt, hogy egy olyan, civil és szakmai szervezetekből álló tanácsadó testületet alkottunk, amely gyakorlatilag nemhogy utólagosan véleményezte az anyagot, hanem az elejétől kezdve formálta az anyagot, hogy annak milyen fejezetei legyenek, és hogy épüljenek fel. Azt kell tehát mondjam, hogy nemcsak hogy a véleményük beépült, hanem gyakorlatilag egy velük való folyamatos konzultációban íródott az anyag.

Az energiahatékonyság, az energiatakarékosság kérdését említette a képviselő hölgy a második felszólalásában. Én azt gondolom, hogy a most elkészült második nemzeti energiahatékonysági cselekvési terv nagyon sok tekintetben választ fog adni, az is hamarosan a parlament elé kerül, és akkor arról is tudunk majd részleteiben vitatkozni és eszmét cserélni.

Patay Vilmos úr a vidékstratégiát kérdezte, és azt, hogy az ágazati fejlesztési irányokat hogyan vettük figyelembe. A Vidékfejlesztési Minisztérium is véleményezte ezt az anyagot, nagyon sok és nagyon heves véleménycsere volt a két minisztérium között, és ezek az anyagok nagyon nagymértékben beépültek az anyagba, és jobbították azt.

Font Sándor elnök úr két kérdést is feltett. Az egyik az, hogy most akkor a megújuló energia gerincét mi fogja adni, illetve a szolgáltatókkal való egyeztetés pillanatnyilag hogyan folyik. A megújuló energia cselekvési terv, amely 2020-ig előírja azt, hogy milyen lépéseket kívánunk tenni, illetve kíván a kormányzat tenni a megújuló energiák hazai fejlesztése tekintetében, külön pontban foglalkozik ezzel a résszel - ezt egyébként a RED direktíva, a megújuló energia uniós direktívája is külön kéri. Itt egy liberalizált piaccal állunk szemben, és tulajdonképpen az ad-vesz órák hiánya, illetve annak a smart grid rendszernek a hiánya, illetve a smart metering és a smart grid problémája, amellyel a kormány most szintén

foglalkozik, ezek megoldása szükséges ahhoz, hogy létrejöhessen a szolgáltatókkal egy olyan konzultáció, amellyel gyakorlatilag azt a hátrányunkat, amely most Németországgal vagy több más európai országgal szemben van, le tudnánk dolgozni, és a kistermelőket, a háztetőkön való energiatermelést is elő tudnánk segíteni. Hozzáteszem - mert erre is kiterjedt a kérdés -, hogy a kormányzat egyébként nagyon nem támogatja a szabadföldön való megújulóenergia-, villamosenergia-termelést, tehát amikor a szántóföldre kirakják a PV fotovoltikus napelemeket, és azzal termelik. Mi azt gondoljuk, hogy van elég lapos tető, illetve háztető Magyarországon, amelyre ezek nagyon jól felilleszthetők, és nem foglalják el a helyet a mezőgazdasági termeléstől, illetve a föld egyéb célú hasznosításától.

Energiamérleg, kukoricából bioetanol, bioüzemanyagok. Mi nagyon sok tanulmányt írtunk, illetve készítettünk, és elemeztünk is e tekintetben. Ha jól emlékszem, pillanatnyilag a Föld termőföld-területének mindösszesen az 1,2 százaléka az, amelyen egyébként energetikai célú növénytermesztés folyik, elsősorban természetesen Brazíliában, az Egyesült Államokban. Mi is nagy reményeket fűzünk abba az irányba, hogy a második, illetve a harmadik generációs bioüzemanyag-termelés is beinduljon, azonban azt is figyelembe kell venni, hogy nagy valószínűséggel a második generációs bioüzemanyag-termelés ott fog megvalósulni, ahol első generációs bioüzemanyag-termelés folyik, hiszen ennek a technológiának tulajdonképpen csak egy egységgel való kiegészítése a második generáció. Úgyhogy ezért fontos, hogy Magyarországon ez a technológiai kultúra azért megtelepedjen, és hogy ennek legyenek jó ismerői is.

Győrffy Balázs úr említette Németországot. Valóban, Németország a legnagyobb technológiai exportőr nemcsak Európában, hanem a világban is mind biogázból, mind PV-ben, szélben és egyebekben, és a hátuk mögött a német fejlesztési bankkal, a KfW-vel most egy nagyon intenzív középkelet-európai expanzióban vannak, úgyhogy nagyon sokszor találkozhatunk velük. Valóban, a német piac kezd egy kicsit telítődni, és most tulajdonképpen a középkelet-európai térségnek az elfoglalása zajlik, amit nagyon fontos nekünk is figyelembe vennünk. Itt két dolognak lesz kulcsszerepe: egyrészt az átvételi árak, tehát hogy Magyarországon jövő év január 1-jétől milyen átvételi árak lesznek. Zajlik a KÁT-rendszer átalakítása, a METÁR-rendszernek a létrehozatala, amely egy új rendszer lesz - egyébként nagyon hasonló a német, illetve az osztrák rendszerhez -, és várhatóan a befektetési kedv is meg fog élénkülni ezen a területen. De zajlik az engedélyeztetési eljárások átalakítása is. Reméljük, hogy e kettő egy teljesen más befektetési környezetet fog jövő év január 1-jétől teremteni.

Farkas Sándor úr kérdezte a geotermális energiát, illetve Jakab István úr is megemlítette, hogy az anyagban nagyon kevésbé vagy egyáltalán nem fordul elő. Az anyag természetesen próbált - mint mondtam - egy keretdokumentum lenni, nagyon sok területnek a stratégiája vagy cselekvési terve más anyagokban kerül kibontásra. Így ebben az esetben a megújuló energia cselekvési tervet tudom ajánlani. A megújuló energia cselekvési tervben elég bőven leírtuk azokat a lehetőségeket, amelyeket mi a geotermális energia esetében látunk, és egy nagyon intenzív fejlődést képzelünk el 2020-ig, úgy gondoljuk, hogy valóban ez Magyarországnak az egyik legnagyobb kincse, és az ezzel való ésszerű gazdálkodás mindenképpen egy nagyon fontos célja a kormánynak.

Azt gondolom, hogy minden kérdésre válaszoltam, ha nem, akkor szívesen válaszolunk arra, amire elfelejtettem. Köszönöm.

Szavazás

ELNÖK: Köszönöm szépen.

Amennyiben nincs több kérdés (*Senki nem jelentkezik.*) - úgy tudom, a helyettes államtitkár úrnak is már erősen mennie kellene egy másik bizottsági ülésre - szavazásra teszem fel. Ki az, aki támogatja ennek a határozati javaslatnak az általános vitára való

alkalmasságát? Aki igen, az kézfeltartással jelezze ezt! *(Szavazás.)* Ez biztosan a többség. Tartózkodó? *(Szavazás.)* 4 tartózkodás. Ellenszavazó? *(Szavazás.)* 2 ellenszavazat. A bizottságunk általános vitára alkalmasnak találja.

Köszönjük szépen a helyettes államtitkár úrnak a kormány nevében való megszólalást. *(Olajos Péter: Köszönöm szépen, és további jó munkát!)* Köszönjük a jelenléte.

A bizottsági előadó és a bizottság kisebbségi véleményét ismertető képviselő kijelölése

Mi még dönteni fogunk itt az előadókról. Javaslom Patay Vilmost a kormányoldalról a bizottsági álláspontjának a képviselőre. Az ellenzék akar-e képviselőt állítani? *(Gőgös Zoltán Varga Gézának: Elvállalod? - Varga Géza bólint.)* Varga Gézát javasolja az ellenzéki oldal. Kérdezem, hogy a két bizottsági tagot javasoljuk-e előadónak. Aki igen, az kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Egyhangú.

Ezzel az 1. napirendi pontot lezárom.

A Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló T/3927. számú törvényjavaslat (általános vita); az Állami Számvevőszék T/3927/1. számú jelentése a Magyar Köztársaság 2010. évi költségvetése végrehajtásának ellenőrzéséről

Rátérünk a 2. napirendi pontunkra, ami a 2010. évi zárszámadás és az ahhoz kapcsolódó állami számvevőszéki jelentés. Köszöntöm Szatmáry Kristóf államtitkár urat és segítő kollégáit. Meg is adom a szót az előterjesztésre.

Szóbeli kiegészítések

Szatmáry Kristóf (Nemzetgazdasági Minisztérium)

SZATMÁRY KRISTÓF (Nemzetgazdasági Minisztérium): Köszönöm szépen. Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! A parlamenti kezdéshez mértén megpróbálok egy nagyon rövid kiegészítést tenni az anyaghoz. A szakbizottságok esetében a tárgyalás alapvetően úgy szokott kinézni, hogy az adott ágazatot érintő részeket emelik ki a bizottságban, de annyit engedjenek meg egy általános értékelésként is a költségvetés végrehajtásáról szóló jogszabályhoz, hogy alapvetően két dolgot kell értékelni egy ilyen zárszámadásnál: vannak a formai kérdésekkel kapcsolatos észrevételek, tehát hogy mennyire átlátható, mennyire transzparens, mennyire követhető egy-egy zárszámadás a képviselők, illetve a nyilvánosság számára, a másik kérdés pedig, ami szerintem lényegesebb - és erről mondanék pár szót -, maga a tartalmi része a 2010. évi költségvetésnek, utána egy részben megpróbálok majd nagyon röviden magához a vidékfejlesztéshez kapcsolódóan néhány szót szólni.

Azt látni kell a 2010. évi zárszámadás esetében, hogy itt egy speciális évről van szó, amikor is teljesen elkülönül egymástól az év első fele, illetve korábban a tervezési rész, illetőleg teljesen másfajta filozófia szerint működött a II. félév, amikor egy követő magatartással próbált az új kormányzat megfelelni a nem általa készített terveknek. Amit a tervezésről el lehet mondani, és ami egyértelműen kiderül - itt pár számot talán el tudok mondani a bizottság számára -, hogy katasztrofális tervezéssel készült a 2010. évi költségvetés, lehet azt mondani, hogy azok a számok lényegében hamis célokat fogalmaztak meg a kormányzat számára, amelyek alapján elkészítették a 2010. évet. Néhány dolgot hadd emeljek ki, amivel az új kormányzat 2010 júliusában, az átadás-átvétel után szembesült: egy körülbelül 5-600 milliárdos hiány a tervezetthez képest, ami akkor már egyébként teljesen egyértelmű volt, és aminek már a tervezéskor is látszania kellett volna.

Tényleg csak néhány példa: az Egészségbiztosítási Alapba 22 milliárd, lényegében fiktív bevétel volt betervezve; körülbelül 50 milliárd forintos hiány keletkezett a Gripenek és a Magyar Turizmus Rt. különböző áfaelszámolásából; megtörtént az, hogy előrehozott

osztalékként betervezésre került a 2010. évre bizonyos állami cégek osztaléka, ami már 2009-ben, még a 2009. év költségvetésének a kistafírozása miatt befolyt az államháztartásba, így ez körülbelül 35 milliárd forint hiányt okozott. De meg lehetne még említeni az Európai Bíróság döntését a Parat-ügyben, ami körülbelül 20 milliárd forint, de talán a legnagyobb tétel az, hogy az adóbevételeket a 2009-eshez képest körülbelül 120 milliárd forinttal tervezték fölül a 2009. év folyamán a 2010. évre vonatkozóan, ami egyébként már a tervezés fázisában, tehát már 2009 őszén jelzett az Állami Számvevőszék a kormányzat számára, ennek ellenére fogadták el annak idején a költségvetést. Jó néhány tétel van: 33 milliárd például a MÁV-val kapcsolatos pluszköltség, de hadd emeljek ki egy olyan triviális tételt is, mint hogy egyszerűen nem kerültek betervezésre Magyarországnak a különböző nemzetközi tagdíjfizetései, mint hogyha Magyarország kilépett volna 2010-ben minden nemzetközi szervezetből; ez körülbelül 6 milliárd forintos hiányt eredményezett. Az EU-elnökségi keretet is alultervezték körülbelül 2,5 milliárd forinttal. Ehhez jönnek hozzá egyébként olyan, már nem a kormányzattal kapcsolatos, de olyan rendkívüli intézkedések, mint például a vörösiszap-katasztrófa kapcsán keletkezett költségek vagy az egészségügyi szolgáltatások adósságának rendezése, ami például 20 milliárd forintot vett igénybe.

Azt lehetett tehát látni 2010 júniusában, hogy ha az eredeti tervek szerint halad a költségvetés - az eredeti terv egyébként még mínusz 1 százalékos gazdasági növekedéssel kalkulált -, és ha így maradt volna minden, akkor ma biztosan állítható, hogy 7 százalék fölött lett volna az államháztartás hiánya a 2010. évben, ami, ismerve a nemzetközi helyzetet, lényegében katasztrófális állapotokat eredményezett volna a magyar költségvetés és az egész magyar gazdaságpolitika megítélése szempontjából. Ezen kellett nagyon gyorsan és sürgősen változtatnia a kormányzatnak. Ezt két akciótervvel tette meg a 2010. évben. Az egyik, hogy júliusban egy 29 pontból álló akcióterv került meghirdetésre és bevezetésre, amelyből csak néhány nagyobb tételt hadd emeljek ki! Egyrészt az állam magán próbált megspórolni 120 milliárd forintot különböző jutalom- és jutalmazási jellegű keretek felfüggesztésével, beszerzési tilalom elrendelésével, a maradványok felhasználásának a megtiltásával. Egy nagyon komoly másik tétel volt a banki különadó, amely körülbelül 180 milliárd forint pluszbevételt eredményezett. Itt a történelmi kitekintés kedvéért annyit engedjenek meg, hogy annak idején nagyon sok bírálat érte e tekintetben a kormányzatot, mindenféle negatív vízióval lehetett találkozni akkor. Azóta Franciaországtól Németországon át 10 európai ország vezette be ezt a bankadót, tehát az akkori intézkedés nemcsak a költségvetést mentette meg, hanem példát is mutatott Európa több országa számára.

De ez még mindig nem lett volna elegendő a korábbi tervezési hibák helyrehozatalára, ezért 2010 októberében egy második akcióterv is elfogadásra került, amelyből szintén csak néhány tételt hadd emeljek ki! Ugyancsak különböző tartalékok átszervezése történt meg az államigazgatáson belül, illetve ágazati különadó kivetésére került sor a távközlési, telekommunikációs, az energiaszektor és a bolti kiskereskedelem tekintetében, ami körülbelül 150-160 milliárd forint árbevételt jelentett. Erről annyit engedjenek meg, hogy ezek az adók annyiban is jelentősen különböznek a korábbi évek hasonló jellegű problémamegoldásától, hogy itt nem egy fűnyíróelvszerű adókivetésről volt szó, és nem a termelői szektort és a lakosságot kívánta a kormányzat megadóztatni, hanem olyan specifikus ágazatokat, amelyekben az elmúlt időszakokban jelentős nyereség keletkezett. Ugyanennek a csomagnak a keretében került sor a nyugdíjpénztári befizetések felfüggesztésére a 2010 november és december hónapra vonatkozólag.

Ezen intézkedések eredményezték végül is azt, hogy a tavalyi évi költségvetés zárszámadásában azt lehet elmondani, hogy tudtuk tartani a korábbi kormányzat által elhatározott 3,8 százalékos, azzal a kiegészítéssel, hogy két tétel, ami nem a kormányzattól függött, változtatott ezen a számon: az egyik az önkormányzati többlethiány, ami 190 milliárd helyett 232 milliárd volt, itt is alapvetően az adóbevételek voltak rosszul betervezve a helyi

adók tekintetében; illetve az Európai Unió és a magyar elszámolási rendszer különbségéből adódó összeg, aminek az a lényege, hogy az előző évi adókat el lehet-e januárban számolni vagy nem - nem megyek bele. Emiatt romlott a végső európai uniós elszámolás szerint is a költségvetési hiány, és 4,2 százalék lett a végén - az anyagból kiderül. Ez összességében, figyelembe véve az örökséget, a külső gazdasági környezetet, európai kitekintésben egy jó költségvetési hiánynak felel meg a tavalyi évet illetően - ezt egyébként az ÁSZ jelentése is alátámasztja.

Az átláthatóság szempontjából lényegében a zárszámadás megfelel a jelenlegi törvényi szabályozásoknak, természetesen vannak javaslatok az ÁSZ részéről, amelyeket a kormányzat folyamatosan meg kíván fontolni és be kíván vezetni.

Egyetlenegy összehasonlítást hadd mondjak még a költségvetési hiány mértékére vonatkozóan: említettem, hogy 4,2 százalék lett. 2003-ban - csak az összehasonlítás kedvéért - a tényleges hiány 7,2; 2004-ben 6,5; 2005-ben 7,8; 2006-ban, amely ugyancsak választási év volt, tehát összehasonlításként talán fontos lehet a 2010. évhez képest, 9,3 százalék volt, 2007-ben pedig 5,5 százalék volt a hiány. Amikor tehát az államadósság mértékének drasztikus megemelkedéséről beszélünk, akkor ezeket célszerű figyelembe venni. A 2008. és a 2009. év abban különbözik az előző évektől, hogy akkor is alacsonyabb volt a költségvetési hiány, de mindannyian tudjuk, hogy akkor alapvetően a lakosságot és a hazai kis- és közép vállalkozásokat jelentősen érintő megszorítások kerültek bevezetésre.

Ezért összességében azt tudom mondani, hogy formai szempontból a jelenlegi törvényi szabályoknak megfelelő a zárszámadás, tartalmilag pedig talán jól bemutatja azokat a hibákat, amelyek a 2010. évi költségvetés tervezésekor jelentkeztek. Ennek tükrében kérjük a bizottságot, hogy támogassa a javaslatot. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, államtitkár úr. Szokásunknak megfelelően kérem, hogy az Állami Számvevőszék is mondja el a véleményét a benyújtott jelentésről.

Szarka Péterné (Állami Számvevőszék)

SZARKA PÉTERNÉ (Állami Számvevőszék): Köszöntök mindenkit! Az Állami Számvevőszék a törvényi előírásoknak megfelelően minden évben véleményt mond, illetve minősíti a Magyar Köztársaság költségvetése végrehajtásáról készített törvényjavaslatot. Hangsúlyoznom kell, hogy évek óta ismert, fenn van az ÁSZ honlapján, hogy egy financial audit módszerrel ellenőrizzük a beszámolókat törvényességi és szabályszerűségi megbízhatósági szempontból. Ezt azért kell elmondanom, mert sokszor kérdezik, hogy célszerűségi, eredményességi és hatékonysági aspektusú megállapításokat nem tartalmaz a számvevőszéki jelentés, ami ebben az évben is így van, a módszertanunk a korábbiakhoz képest nem változott.

A 2009. évi költségvetési végrehajtásának ellenőrzéséről készített számvevőszéki jelentésben megfogalmazott ajánlásaink kapcsán készített intézkedési tervek végrehajtását is ellenőriztük, és ezzel kapcsolatban is tettünk megállapításokat. Külön, kiemelt helyen kezeltük azokat a megállapításainkat, amelyek visszatérő hibák vagy hiányosságok, és ilyen szempontból ki kell emelnem, hogy sajnos voltak ilyenek. 39 beszámolót minősítettünk, ezek közül 27 beszámoló elfogadó véleményt kapott, 10 beszámoló korlátozottan felel meg az előírásoknak, és két beszámolót elutasítottunk, ez a két beszámoló a Vidékfejlesztési Minisztérium beszámolója. A Vidékfejlesztési Minisztérium esetében az igazgatás és a fejezeti kezelésű előirányzatok beszámolóit minősítettük, az intézmények beszámolóit külön nem, ez a két beszámoló kapott elutasító véleményt. Azt azért meg kell említeni, hogy a kormányzati struktúraváltozás kapcsán a Vidékfejlesztési Minisztérium érintve volt, a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium beolvadt a minisztériumba, ami tulajdonképpen azt jelentette, hogy az együttes gazdasági eseményekről készült egy beszámoló az év végén,

tehát a környezetvédelmi és a Vidékfejlesztési Minisztérium ügyei is ott csapódtak le náluk. Ezt azért tartottam szükségesnek megemlíteni, mert az igazgatás esetében a beszámoló elutasítását okozó egyik ilyen hibát, amit feltártunk, a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium kvázi hozta magával.

Részletesen kitérve a két beszámolóra: az igazgatás tekintetében ez az említett hiba licencek beszerzéséhez kapcsolódik, és ezeknek a licenceknek az állományba vételével kapcsolatos, illetve a nem megfelelő beszerzési áron történő mérlegbe való beállítása, illetőleg az ehhez kapcsolódó értékcsökkenés elszámolása olyan mértékű hibát okozott, hogy ez önmagában a beszámoló elutasítását okozta. Ezen felül a kötelezettségvállalások adatai, illetve a kiegészítő melléklet és a pénzforgalmi jelentés adatai nem egyeztek meg, ez egyeztetési hiányosságokra utal. Meg kell említeni azt, hogy a minisztérium működése kapcsán megállapítottuk, és ezt a jelentésben ki is emeltük, hogy sokkal nagyobb energiát kell fordítani a minisztériumon belül a belső ellenőrzés hatékonyságának növelésére, illetve a folyamatba épített előzetes és utólagos ellenőrzési rendszerek fokozatos ellenőrzésére, illetőleg a még fokozottabb kiépítésére. A hibák, amelyeket megállapítottunk, nemcsak az igazgatás, hanem a fejezeti kezelésű előirányzatok tekintetében is, ezekre a hiányosságokra vezethetők vissza.

A fejezeti kezelésű előirányzatok tekintetében is elutasító záradékot adtunk. Itt a követelésekkel, illetve a kötelezettségekkel kapcsolatban tettünk megállapításokat, amelyeket számszerűsítettünk. A követelések tekintetében önmagában nem lett volna elutasító a véleményünk, de az egyéb rövid lejáratú kötelezettségek esetében az MVH általi adatszolgáltatást figyelmen kívül hagyták, és tulajdonképpen a mérlegfőösszeg emiatt jelentősen alacsonyabb értéket tartalmazott. Ez a hiba önmagában is elutasítást okozott volna.

Ezen kívül feltártunk olyan hiányosságokat, amelyek a 2009. évi zárszámadásban már megállapításra kerültek, és itt visszatérő hiányosságként jelentkeztek. Az egyik ilyen hiányosság az MgSZH elszámolásaival kapcsolatos. Ezeket a hibákat nem számszerűsítettük ugyan, viszont az ajánlások között megfogalmaztuk az MgSZH-nak az erre vonatkozó befizetési kötelezettségét. Illetve meg kell említeni még egy olyan hibát, amely a 2009-es zárszámadásra vezethető vissza: ott komoly kifogásaink voltak - és ez volt a fő elutasítási ok - a követelésállománynak a nem megfelelő nyilvántartásával kapcsolatban. Erre intézkedési tervet készített a Vidékfejlesztési Minisztérium, az intézkedési tervet végre is hajtotta, azonban a végrehajtásba hibák csúsztak, és ezek tulajdonképpen olyan hibák voltak, amelyek a meglévő követelésállományuk 97-99 százalékos értékvesztés-elszámolását eredményezték. Ez önmagában nem lett volna probléma, azonban erre vonatkozóan semmilyen utasítást vagy belső eljárásrendet nem dolgoztak ki, és ezt úgy végezték el, hogy egyetlen felsővezetői hozzájárulással nem rendelkeztek.

Ajánlásokat a miniszter részére a tekintetben fogalmaztunk csak meg, ahol nem valamilyen jogszabálybetartás vagy belsőszabály-betartás hiányosságait kívánjuk betartatni, merthogy azt tulajdonképpen így is, úgy is be kell tartani, erre ajánlást nem érdemes megfogalmazni. Olyan ajánlást fogalmaztunk meg, ahol a visszafizetési kötelezettségre adtunk ajánlást.

Köszönöm szépen, ennyit szerettem volna elmondani.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A bizottsági tagokat kérdezem, ki szeretne hozzászólni. *(Jelzésre:)* Gógös Zoltán - remélem, nem az érintettség okánál fogva... *(Derültség.)*

Kérdések, hozzászólások

GÓGÖS ZOLTÁN (MSZP): Nem.

ELNÖK: Jó.

GŐGÖS ZOLTÁN (MSZP): ...Végül is érintettség okán is lehetne, de nem. Én azt gondolom, az államtitkár úr felvezetője után nyilván azt kell mondjam, hogy ezt a zárszámadást mi nem támogatjuk, ugyanis meggyőződésünk, hogy egy hibás logikára épített gazdaságpolitika hibáit nem lehet visszatolni az előző kormányra, ez teljesen egyértelmű. Mondta a számot, hogy mekkora volt a hiány, amikor átvették. Most mennyivel több az éves tervezetnél a hiány, államtitkár úr? Most akkor a tervezésről ennyit. Nagyjából ugyanannyi, 500 milliárd, ha jól tudom, ennyit kellene majd a II. félévben behozni. Egyébként ez nem volt újdonság, ez általában így működött. De én most nem szeretnék ezekbe a nagy közgazdasági összefüggésekbe belebonyolódni, erről elég sokat beszélgettünk már. A saját területről mondanék néhány dolgot, hogy mit látunk mi problémának, alapvetően nyilván az ágazatot érintően.

A különadók itt úgy lettek megemlítve, hogy az aztán egy csoda volt, és nem az emberek, hanem a cégek... Csak arra szeretném felhívni az államtitkár úr figyelmét, hogy nem tudom, hányszor jár nagyáruházban, de nagyon lecsökkentek az akciók, meg aki beszállít oda, az tudna mesélni, hogy mondjuk a különadó bevezetése okán milyen lépések történtek. Tehát azt egy az egyben lenyelte a mezőgazdasági termelői kör meg a fogyasztó. Ezzel nem kellene dicsekedni. Ez nyilván egy lehetőség volt, be kellett szedni. Ez ugyanígy igaz a bankadóra, nézze meg mindenki a banki elszámolásait, utána hogy történt! Én erre nem lennék olyan nagyon büszke, hogy ilyen zseniális ötletekkel álltak elő. Ez ugyanolyan sarc, bárminek is nevezik, mindegy. Tiltott szó a „megszorítás”, de az egyértelmű megszorítás, hogyha ennek a vége ugyanúgy a kisemberen csattan.

A minisztérium kapcsán. Én is néztem az ÁSZ jelentését, vannak abban visszatérő problémák, ez is tény, de azért az új szmsz-t nem mi csináltuk, ami alapvető kifogás az értékelésben, hogy az nem sikerült valami jól. Hozzáteve, hogy nem volt egyszerű az összevonás dolga, ez alaposan feladta a leckét az apparátusnak. Én úgy gondolom, hogy két ilyen rendszernek az összehozása... Kíváncsian várom egyébként, hogy ha már összecsiszolódott az egész, a következő években milyen lesz, mert azért annyit mondjunk el a mentségükre, hogy két, egymástól nagyon eltérő rendszernek a közös kezelése - ahogy erre utalás is történt az ÁSZ részéről - nem egy egyszerű mutatvány.

Amit még hiányoltam: az anyag utal rá, hogy egy katasztrófákkal sújtott év volt, ez a mezőgazdaságra különösen igaz volt, és ahogy 2011-ben, 2010-ben is teljesen elengedte a kormány a gazdák kezét, 10 százalékos mértékű kárenyhítés volt. Nem volt arra példa, hogy ilyen esetben ne lett volna kiegészítés, még akkor is, hogyha nyilván voltak forráshiányok a rendszerben. És ami a szomorú, 2010-re volt igaz, hogy egy fillért nem adtak pluszban a kárenyhítéshez, ami nem a minisztérium ügye természetesen, mert ez mindig a központi kormányzaton múlik, és látjuk, hogy azért van itt pénz stadionra meg sok mindenre. Az a nagyon szomorú, hogy most megint azt látjuk, hogy '11-ben volt egy óriási kár, és ugyanazt tapasztaljuk, hogy 8 milliárd hitellel akarja a kormány kiszúrni a szabolcsi gazdák szemét. Ezt egyértelműen vissza fogjuk hozni az országgyűlési határozati javaslatnál, és akkor szembesítünk mindenkit azokkal a szövegekkel, amelyeket azelőtt két hónappal mondtak, hogy sokkal magasabb kárenyhítés lesz. El kell ballagni Szabolcsba beszélgetni a termelőkkel. Más téma, csak mint tendenciát mondom, hogy '10-ben ugyanez megtörtént, egy fillér plusz nem volt, '11-ben mindenféle ígéret ellenére újra nem volt egy fillér plusz. Hasonló helyzetben mekkora botrány volt annak idején, pedig akkor már a fix összeg is megadásra került, de mégis utcán volt mindenki. Nem kívánom, hogy az utcán legyen, a parasztnak a földön a helye, nem az úton, csak amikor vonul, de egyébként azért felhívnam a figyelmét azoknak, akik olyan nagy szószólói voltak a szabolcsi gazdák érdekeinek, hogy azért el kell oda menni, beszélgetni velük egy kicsit, hogy hogyan is van ez a fagykárenyhítés, ami lett.

Én úgy gondolom, ismerve a korábbi évek tapasztalatait, hogy talán nem biztos, hogy nem lett volna megoldás, hogy ne kelljen leállítani az év közbeni állatjóléti és egyéb, gyógyszer- meg a többi támogatást forráshiányra hivatkozva. Mindig meg lehetett találni azt a mozgásteret a minisztériumban, hogy azért erre legyen pénz. A tisztesség kedvéért mondom, hogy utólagosan rendezésre került, de a tárgyévben az az aktuális bevétel nyilván hiányzott.

Összességében ezeket láttam alapvetően problémásnak. Nem lett betartva az a megállapodás, amit a tejtermelőkkel kötöttünk, aminek nyilván nem 2010-re van kihatása, hanem 2011-re, de azért az már a tervezésnél nagyon látszott, hogy hiányozni fog az az összeg. Én tehát úgy látom, hogy egy kicsit túlságosan fiskális szemlélet uralkodik, és ebben a minisztérium érdekérvényesítő képességét én kevésnek látom. Ebben nyilván segíteni kellene neki, erre valóak a gazdaszervezetek, tehát felhívom a figyelmüket, hogy egy kicsit nagyobb elánal kellene időnként a tárca mögé állni azokban a vitákban, amiket én pontosan látok, és amikben eddig mindig alulmaradt, ami hosszú távon nem tartható, mert hitelét fogja veszteni a szakigazgatás, hogyha mindig alulmarad a fiskális szempontokkal szemben, látva egyébként, hogy más területeken mekkora, időnként mekkora anyagi bőség van.

ELNÖK: Elnézést kérünk az előterjesztőktől, hogy időnként olyan szakmai megjegyzéseket is kénytelenek vagyunk tenni, amelyek nem közvetlenül a napirendi ponthoz tartoznak, de nem tudom figyelmen kívül hagyni, hogy erre reflektáljunk.

A népegészségügyi termékadj egy olyan adófajta, amelyet szeptember 1-jével - a nevemhez is kapcsolódva - elindítottunk. Ezt csak azért mondom, mert meglepő módon a francia kormány bejelentette, hogy szinte szó szerint ugyanazzal az indoklással, amellyel mi bevezettük, a francia kormány a cukrozott üdítőitalokra be fogja vezetni 10 forint/literes nagyságrendben. Úgy néz ki, ez a másik olyan, eddig nem használt vagy nem mindenhol használt gondolkodásmód, mint például amit az államtitkár úr is említett a bankadóval kapcsolatosan; azt az én tudomásom szerint nem is 10, hanem 11 ország vette át, velünk együtt 12 alkalmazza az európai uniós országok közül. Úgy tűnik tehát, hogy nem egyedi az az eljárás mód, amit válsághelyzetben egy magára valamit is adó kormány megpróbál tenni azért, hogy stabilizálja a költségvetését. Azon lehet persze vitatkozni utána, hogy kinek milyen ötletei voltak még, lehetett volna az államtitkár uraméknak is az előző időszakban. *(Gőgös Zoltán: Voltak!)* Úgy néz ki, azok nem váltották be a hozzáfűzött reményeket, mert kénytelenek voltunk egy válságtervvel kezdeni 2010-ben a kormányzást, az államtitkár úr által is megemléltett stabilizációs programmal.

Fagykárenyhítés. Háromlábú. Az első lába kerül most folyamatosan kifizetésre, ami területalapú, és 45 ezer forint/hektárt fog jelenteni. A második lába az év végére számszerűsíthető Kárenyhítési Alapból kerül kifizetésre. Persze ebben már benne lesznek, lehetnek azok is, akik más típusú kárt szenvedtek, de más az idén minimális volt, a fagykár volt a legnagyobb, tehát mintegy 80, sőt lehet, hogy 90 százalékban a teljes Kárenyhítési Alap a fagykárkárosultak javára fog szolgálni. A harmadik lába pedig az MFB által meghirdetésre kerülő hosszú távú, 20 évre szóló hitel, amely kamat- és költségmentes hitel lesz - ilyen még nem volt meghirdetve a gazdálkodók számára. Ennyit arról, hogy gondoskodunk-e a kárt szenvedett gazdálkodókról. *(Gőgös Zoltán: Nem.)* A három lábból egy van, ami már operatíván működik, és kettő hamarosan életbe lép.

Az állatbetegségek megelőzése támogatásának felfüggesztése. Az a helyzet, államtitkár úr - most Gőgös Zoltánt nevesítem így mint az előző kormány államtitkárát -, hogy olyan jól sikerült a 2010-es költségvetési tervezet, hogy április végére elfogyott ez a pénzalap, aminek az egész évet ki kellett volna bírnia, április végére elfogyott. A kormány ezt kénytelen volt egy szeptemberi rendeletével felfüggeszteni. Egyébként már akkor mondtuk, hogy ezt beletesszük a következő évi költségvetésbe, és kifizetésre kerül - így is történt. Elnézést kérek ezért a kitekintésért.

További kérdés, észrevétel van-e? *(Jelzésre:)* Igen, Szabó Rebeka!

SZABÓ REBEKA (LMP): Köszönöm a szót. A Lehet Más a Politika nem fogja támogatni ennek a zárszámadási törvényjavaslatnak az általános vitára való alkalmasságát, és alapvetően két dolgot szeretnék röviden megemlíteni indoklásként. Az egyik az, amit már tavaly is elmondtunk, hogy véleményünk szerint ez az egész zárszámadási törvény nem felel meg az eredeti céljának, ami az lenne, hogy megállapíthassuk most konkrétan ennél a VM fejezetnél, hogy tulajdonképpen a költségvetésben előirányzott célok hogyan teljesülnek, hogyan teljesültek az elmúlt év során. Mi azt gondoljuk, hogy ehhez nem egy ennyire számviteli típusú jelentésre volna szükség, hanem sokkal nagyobb hangsúlyt kellene arra helyezni, hogy megnézhessük, hogy ezek a feladatok, amelyeket elvégeztek az adott évben, milyen hatékonyak voltak, és hogyan sikerültek. Önmagában az tehát nagyon kevés, hogy ennyi pénzt szándékoztunk erre költeni, és ennyit sikerült, hanem azt is meg kellene nézni, amire utalások vannak az anyagban, de véleményünk szerint messze nem eléggé, hogy ezeknek milyen eredményessége volt. Itt jegyezném meg, hogy az európai uniós források, az agrártámogatások esetében még mindig nem épült egy hatékony monitoringrendszer, és nem működik igazán jól, tehát nagyon sokszor nem tudjuk, hogy azoknak a pénzeknek, amelyeket elköltünk, mi az eredménye és a hatása. Ez az egyik komoly problémánk az egészszel.

A másik az, amit az Állami Számvevőszék jelentéséből vagy véleményéből láthatunk, hogy a VM fejezetét nem fogadták el, ami azért meglehetősen kínos, akkor is, hogyha tudjuk, hogy két minisztérium összeolvadt, és akkor is, hogyha hallottuk, hogy ennek jobbra adminisztratív, szoftverlicenc és egyéb okai vannak. Ebből azért számunkra az következik, hogy a Vidékfejlesztési Minisztérium a számítógépes nyilvántartást, a követhetőséget és az átláthatóságot illetően némiképp le van maradva. Illetve van egy érdekes momentum az ÁSZ-jelentésben, amelyet szeretnék kiemelni, ahol azt írják, hogy a funkcionális feladatokat ellátó osztályok létszáma jelentős mértékben csökkent, holott a két minisztérium összevonása nem okozott érzékelhető létszám-megtakarítást, viszont ezeket a funkcionális feladatokat ellátó osztályok annyira csökkentek, hogy az alapfeladatok ellátása került veszélybe. A feladatvégzést nehezítette a nagymértékű fluktuáció, illetve az is, hogy az egyes kulcsfontosságú területre került új dolgozók szakmai ismeretének és gyakorlatának hiányosságai mutatkoztak. Ez egy kicsit nekünk azt üzeni, hogy tulajdonképpen a politikai helycserék a minisztériumban jelentősen rontották a munka színvonalát, és reméljük, hogy ez azért javulni fog a jövőben. És persze tudom, hogy ez a zárszámadási törvény még egy olyan alkalom volt, ahol nagyon komolyan lehet kritizálni az előző kormányt, értelemszerűen, hiszen kormányváltás volt közben, de éppen ezért nagyon kíváncsian várjuk majd a jövő évi zárszámadási jelentést; nagyon reméljük, hogy az sokkal jobb és sokkal átláthatóbb lesz, és majd teljesíti mindazokat a kritériumokat, amelyeket most önök is hiányoltak. Úgyhogy érdeklődéssel várjuk azt. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Jelzésre:)* Obreczán Ferenc, majd Varga Géza.

OBRECZÁN FERENC (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Elnézést kérek az államtitkár úrtól, de Gögös képviselőtársam megszólított, és reagálnom kell. Képviselőtársam nem fejtette ki teljes mértékben az igazságot a fagykárral kapcsolatban... *(Gögös Zoltán: De miért nem? Nem adtak egy fillért se!)* Egy dolgot szeretnék a figyelmébe ajánlani: valóban kevesebb pénz jut a gazdálkodóknak ebből a szempontból, de kiknek jut kevesebb? Azoknak a gazdálkodóknak, akik 2007-ben például 73 millió forintot kaptak kártérítésként. Valóban keményebben és körültekintőbben történik az ellenőrzés. És ne feledkezzünk meg az 1,27 milliárd forintról se, amiről az elnök úr már beszélt - nem akarom az időt húzni. Tehát

lényegesen kedvezőbb a helyzet, mint 2007-ben volt, és egy kemény ellenőrzés van. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Varga Géza!

VARGA GÉZA (Jobbik): Elnök úr, köszönöm a szót... *(Gógös Zoltán Obreczán Ferencnek: Menjél le mondjuk, és beszéljétek meg!)*

ELNÖK: Varga Gézáé a szó.

VARGA GÉZA (Jobbik): A hozzászólásokból is világosan látszik, hogy egy bizonyos zavart okoz az, hogy a zárszámadási törvénynek a formája nincs szabályozva. Az anyagban is keverednek a számok, ami egy pénzügyi beszámoló, amit az Állami Számvevőszék mint könnyvizsgáló ellenőriz a maga rendje szerint. Ugyanakkor a jelentésben viszont túlteng az általános értelmezés, ami nem feltétlenül egy pénzügyi beszámoló része kellene hogy legyen, és ez egyáltalán nem konzisztens. Van, amelyik fejezetben 500 oldal kommentárt találunk, ami egy pénzügyi beszámoló esetében csak ballasztanyagként értelmezhető, van, ahol egy ugyanolyan, nagyságrendileg ugyanolyan költségvetésű másik minisztérium, másik fejezet pedig - nem tudom - 40 oldalban elintézi ezt.

Tavaly is felvetettük azt, hogy ez a közpénzügyi törvény vagy az államháztartási törvény hiánya milyen problémákat okoz - tavaly a 2009-es évet kellett így elfogadnunk -, és ez okot ad az értelmetlen és a kevésbé konstruktív vitára. Tavaly azt ígérte a kormány, hogy 2011 júniusára, ha jól emlékszem, vagy júliusra ez a közpénzügyi törvény meg fog születni. Most ennek a hiánya, azt gondolom, továbbra is zavart okoz, és mi magunk sem tudjuk mint szakbizottság, hogy most akkor szakmai vitába menjünk bele, vagy a pénzügyi elemzésnél maradjunk. Ennek a törvénynek a hiánya, amit említék, lehetőséget ad arra... Nem tudjuk, miért nem készítette el a kormány 2011 júliusára, júniusára az ígéretének megfelelően. Vagy azért, mert nem tudja elkészíteni, vagy azért, mert nem akarja, tehát ez csak találgatásokra ad okot, hiszen így a költségvetés betartásánál a kormány - vállalkozói hasonlattal élve - a menedzsment, és hogy a menedzsment ezzel hogyan gazdálkodott, kvázi mint hogyha a tulajdonosokra akarná tenni annak a felelősségét, és ezt ennek a közpénzügyi törvénynek a hiányában tudja megtenni. Hiszen itt most minden bizottságban meg kell tárgyalni ezt az alapvetően pénzügyi jellegű törvénytervezetet - ellentétes a véleményünk azzal, ahova Szabó Rebeka LMP-s képviselőtársam teszi a hangsúlyt. Én tehát azt gondolom, súlyos hiba, hogy ebben nem történt előrelépés, és ezek a hibák most vissza is köszönnek.

Konkrétan az NFA esetében kaptunk egy tájékoztatást arról is, hogy a bevételi oldal nem volt megfelelően hangsúlyozva, ez egyebek mellett a hibák között volt felsorolva. Igen, nem értjük, hogy miért lett ennek ellenére a 2011-es költségvetés is veszteségesre tervezve az NFA esetében, hiszen legalább az előző évek hibáiból kellene tanulni, és nem az előző kormányra mutogatni. Ezért ez a beszámoló sem tartalmazza azt, hogy... Gyakorlatilag az NFA a megalakulása után, szeptembertől decemberig gyakorlatilag csak a személyi költségek, a létszám alakulásáról kapunk egy beszámolót pénzügyileg. Viszont a bevételről, hogy mit kellett volna hogy bevegjen 2010 decemberéig, arról semmiről nem hallunk.

Az ÁSZ jelentése is írja a 13. oldalon, hogy a jelenlegi prezentációs rendszer nem támogatja megfelelően az információtartalom állandóságát, az átláthatóságot, az évek közötti összevetést és a folyamatokról való képalkotást, ideértve a célok és azok teljesítésének követhetőségét. Ez talán megbúvik az ÁSZ jelentésében, mi azonban kihangsúlyoznánk ezt a jelentést ezzel teljesen egyetértve, de ennek a jelentőségét mi kétszer aláhúznánk, hogy ez miért van így.

A valódiság elve is sérül ebben a jelentésben, és mindaddig sérülni fog, amíg az országjelentés nem készül el. Az országjelentés elkészítésére is különböző határidőket hallottunk a kormánytól, de nem látjuk a folyamatot, nem tudjuk, hol tart az országjelentés elkészítése, és addig nem tudjuk megmondani, hogy mi mennyi, amíg nincs egy országjelentés, amellyel össze tudnánk vetni, hogy az növekedett, gyarapodott, csökkent, erodálódott és hasonló. Hogyha ezt konkrétan a földre vetítjük megint, lévén hogy a mezőgazdasági szakbizottságban ülünk, a termőföldek naturáliákban továbbra sincsenek a jelentésben, még csak a mellékleteiben sem megemlítve, hanem csak értékben, de hogy ezek értékelése hogyan történik, arra nem kapunk semmilyen választ.

Ugyancsak a módszertanában az előző évekkal történő összehasonlíthatóság is nagyon megnehezíti, különösen egy új ellenzéki pártnak a feladatát, a dolgát, hogyha tendenciájában akarja vizsgálni a kormány felelősségi körébe tartozó pénzügyi folyamatokat. A tavalyi évben, a 2010. évben - már történt erre utalás képviselőtársaimtól - jelentős átszervezések történtek a minisztériumok esetében, tehát más a szerkezet, ezért még ha volnának is adatok, tehát ha még egy közpénzügyi törvény le is szögeznék, hogy legalább két-három előző évi adatot egy sorban kell megjeleníteni a beszámolóban, még akkor sem tudnánk ezt most megtenni a tavalyi átszervezések miatt, még ha máshonnan kibányásznánk is az adatokat, amire természetesen nem tudnánk vállalkozni, akkor sem tudnánk azokat összehasonlítani. Ezen kellene változtatni ahhoz, hogy mondjuk a lakosság, a polgárok felé azt tudjuk mondani, hogy ez valóban megfelel a valódiság, az összehasonlíthatóság, az átláthatóság és hasonló elveknek.

A VM-nek az elmarasztaló, elutasító ÁSZ-minősítésével kapcsolatban azt gondolom, az figyelhető meg, hogy jelentősen csökken a vizsgálatok száma. 2008-ban 92 százalékát minősítette az ágazati költségvetési tételeknek az ÁSZ, 2009-ben már csak az 53 százalékát, 2010-re vonatkozóan viszont összességében 52 pénzügyi szabályszerűségi vizsgálat történt. Nem egészen értjük, mi az oka annak, hogy ezen a szabályozatlan területen az ellenőrzések száma egyre csökken. Gyanítjuk, hogy itt... - hogy is mondjam? - ..., szóval arról van szó, hogy a kormány kinevezte az ÁSZ új vezetőit, és akkor most így az ellenőrzést..., ez mindenképpen fellazította, maradjunk annyiban, nem akarom ezt én ennél erősebben minősíteni.

Ezek miatt, az elmondottak miatt a Jobbik nem tud osztozni abban a felelősségben, amit egyáltalán ennek a törvénynek a hiányában a folyamat az Országgyűlésre és a különböző szakbizottságokra akar tenni, szétkenve a kormányzat felelősségét. Tudjuk, hogy egy kormányzatnak nemcsak politikai felelőssége létezhetne, hanem akár egyéb felelősség is megállapítható egy rossz, helytelen, pénzügyileg helytelen gazdálkodás esetén, és mintha a zavarosság fenntartása valakiknek érdeke volna. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Képviselőként szeretnék hozzászólni, Horváth István alelnök úrnak adom át addig az ülés vezetését.

(Az ülés vezetését Horváth István, a bizottság alelnöke veszi át.)

ELNÖK: Köszönöm szépen. Parancsoljon, elnök úr!

FONT SÁNDOR (Fidesz): Köszönöm szépen. A Fidesz és a KDNP természetesen támogatni fogja ezt az előterjesztést mindazokkal a kritikus megjegyzésekkel, amelyeket az előterjesztőtől hallottunk. Vegyes év volt, ez minden kormányváltás után egy nehéz dilemma elé állítja a beterveztőt, az Állami Számvevőszéket és a képviselőket is, itt különösen az ismert összevonások miatt. Nem is térek ki arra, mert nincs különösebb értelme, hogy mit

látunk jónak, és mit nem, hiszen az előterjesztés ezt tartalmazza, a kollégák részben meg is említették.

Én egy konkrét kérdést szeretnék feltenni azzal kapcsolatban, ami a legkritikusabb része. Úgy látjuk, hogy a valamikori környezetvédelmi minisztérium beintegrálása és az ott lévő elszámolások okoztak komoly kritikát. A leírásban azt látjuk, hogy 31 licenc és szolgáltatás beszerzésénél, az informatikai naplózásból megállapítható, hogy a szerződést visszadátumozták. Kérdezem, hogy ez ilyenkor nem indít-e el automatikusan egy okirat- vagy közokirat-hamisítási felvetést. Én nem értek hozzá, hogy ezt ilyenkor kinek kell megtennie, de hogyha valaki ilyet lát, akkor azt mondja, hogy ez törvénytelen. Mert vannak kritikák, hogy nincs országjelentés, országmérleg, hogy nincs mit mihez hasonlítani, és hogy ezen már régóta rágódunk, amit kritikaként megfogalmazunk, de ez talán még nem kelti bennünk a bűncselekmény kategóriáját. De itt, hogyha ez ilyen egyértelmű, és folyamatosan látom, hogy a KvVM-mel kapcsolatosan további kritikák is felmerültek, ilyenkor mi az eljárás? Én ezt szerettem volna megkérdezni.

Amikor majd megadjuk a szót az előterjesztőknek, akkor kérem szépen, hogy az Állami Számvevőszék részéről legyen szíves bemutatkozni és a titulusát bemondani, mert az kimaradt az előző megszólalásnál a jegyzőkönyvvezetésből.

Köszönöm szépen, ennyit szerettem volna mondani.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Visszaadom az elnök úrnak az ülés vezetését.

(Az ülés vezetését Font Sándor, a bizottság elnöke veszi át.)

ELNÖK: Köszönöm szépen. Ha lehetséges, igyekezzünk, hogy a képviselők 1 órakeret benn tudjanak lenni az ülés teremben az évadnyitón, hiszen a miniszterelnök úr fog felszólalni. Így adok szót az előterjesztőknek az egyes felmerült kérdések esetleges megválaszolására, illetve ha van komment, akkor megjegyzések megtételére. Köszönöm.

Válaszok, reflexiók

Szarka Péterné (Állami Számvevőszék)

SZARKA PÉTERNÉ (Állami Számvevőszék): Szarka Péterné osztályvezető főtanácsos vagyok az Állami Számvevőszéknél, a területem a Vidékfejlesztési Minisztérium és az EU-s ügyek voltak, ennek kapcsán vagyok itt. Néhány dologra szeretnék reagálni.

Gógös úr említette az szmsz általunk megtett kritikáit. Aki figyelmesen elolvasta, látta, nemcsak az szmsz-re, hanem szinte az összes belső szabályzatra vonatkozóan tettünk kritikát, és többek között ezek is hozzájárultak ahhoz, hogy ezt a véleményt adjuk ki. Tehát nem csak az szmsz-re vonatkozott.

Szabó Rebeka képviselő asszonynak annyit tudnék elmondani, hogy az Állami Számvevőszék is érzi egyébként, hogy jogos azon felvetésük, miszerint a mi jelentéseink kifejezetten pénzügyi, inkább audit, számszaki jelentések. Pillanatnyilag az Állami Számvevőszék vizsgálja annak a lehetőségét, hogy a zárszámadási területen hogyan tudná továbbfejleszteni a módszertanát abba az irányba, hogy több ilyen jellegű információt, amit önök is elvárnak, tudjon adni az Országgyűlés számára. Úgyhogy lehetséges, hogy ez már a következő évi vagy a 2012-es zárszámadásban meg fog jelenni.

A lefedettség, tehát hogy milyen mértékben van lefedettsége. Varga Géza képviselő úr vetette fel, és igen helyesen mondta el a számokat. Valóban egyre csökken az ellenőrzésünk lefedettsége, ehhez azonban hozzá kell tenni azt, hogy a belső ellenőrzésről szóló jogszabályt módosították, és míg korábban a belső ellenőrzési egységeknek kötelességük volt, jogszabály által előírt kötelességük volt ezeket a megbízhatósági auditokat, az úgynevezett címeznél,

azaz a saját fejezetük alatt álló intézményeknél elvégezni, ezt egy későbbi fellazítás kapcsán már csak lehetőségként említi a jogszabály. A jelenlegi helyzetben, ahol a belső ellenőrzési létszám minden fejezetnél óriási mértékben csökken - mi is leírtuk, hogy nem vagyunk megelégedve a felhasznált forrásokkal arányban a belső ellenőrzés számával, létszámával és az elvégzett ellenőrzésekkel -, így ezeket a vizsgálatokat nyilván fellazították, illetve nem végezték el, most meg már egyáltalán, az új tervezet már egyáltalán nem is írja elő a számukra. Miután ezeket a vizsgálatokat mi az ÁSZ vizsgálatánál figyelembe vettük, ezek jelentősen bejárásznak az arány csökkenésébe.

A visszadátumozással és az egész licencüggyel kapcsolatban: ha figyelmesen elolvasták az anyagot, nemcsak visszadátumozásról, hanem még tulajdonképpen olyanról is szó van, hogy esetleg nincs is meg talán minden licenc. Ezzel kapcsolatban az Állami Számvevőszék jogi osztályán van az ügy, és elnöki döntésre vár, hogy milyen további lépéseket fogunk tenni. Egyébként a Kormányzati Ellenőrzési Hivatal is vizsgálja már az ügyet, úgyhogy biztos, hogy ebben valamilyen döntés fog születni. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm. Államtitkár úr... *(Klenczner Gergely jelzésére:)* Tessék!

Klenczner Gergely (Vidékfejlesztési Minisztérium)

KLENCZNER GERGELY (Vidékfejlesztési Minisztérium): Tényleg csak egy percben szólnék a Vidékfejlesztési Minisztérium részéről. Klenczner Gergely, a költségvetési és gazdálkodási főosztályvezető-helyettese vagyok. Tényleg csak egy percben szeretnék reagálni az ÁSZ-felvetésekre, illetve egy-két dologra. Valóban, két elutasító véleményt is kapott a fejezet mind az igazgatás, mind a fejezeti kezelésű előirányzatok tekintetében, tényleg el lehet mondani, hogy az igazgatásnál egy, a KvVM-től örökölt licencszerződés volt. Csak egy rövid tájékoztatást szeretnék adni arról, hogy ennek a szerződésnek a felmondása, ha jól tudom, megtörtént, tehát erre a tárca már intézkedéseket tett a jövőt illetően.

A fejezeti kezelésű előirányzatok tekintetében elhangzott, hogy elutasító véleményt kaptunk. Ezt javarészt technikai tényezők indokolták, de a felelősséget nem elhárítva egyébként a főosztályon belül azóta már intézkedés történt, az adott területeken is, tehát a számviteli és beszámolási osztály vezetése is megújult, egy új vezetés állt fel ott is és egyébként - ez szintén benne van az anyagban - önévizió is történt a beszámolás során, tehát megpróbáltuk már megtenni a szükséges intézkedéseket. Az igazgatás területén hasonlóan, január 1-jével volt egy vezetéváltás, tehát úgy gondolom, az idei évre nézve ez biztosíték arra, hogy ezeket az elutasító véleményeket a tárca el fogja fogja kerülni, együttműködve az ÁSZ munkatársaival.

Nagyon röviden még Varga Géza képviselő úr felvetésére reagálnék. Az NFA-t azért nem találja, mivel az külön, még a vagyoni fejezetben szerepel. Az idei évtől már egy külön NFA-vagyoni fejezet van, de a tavalyi évben az NFA-nak még csak mint intézménynek jelentek meg a költségvetési előirányzatai, és egyben a nagy MNV-vagyoni fejezetben szerepel még. Azért nem találja meg külön a képviselő úr az NFA-ról a beszámolót, mivel egyben kellett elkészíteni azt a kiadott NGM-előírásoknak megfelelően. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Államtitkár Úr!

Szatmáry Kristóf (Nemzetgazdasági Minisztérium)

SZATMÁRY KRISTÓF (Nemzetgazdasági Minisztérium): Egy mondatban arra reagálnék, hogy a 2010 évet hogyan lehet megítélni. Én nem akarnék itt a számokba megint belemenni. Azt gondolom, természetesen minden költségvetés tervezése tartalmaz rizikókat külső, belső tényezők miatt egyaránt, ez így van. Én azt gondolom, ettől elkülönül a 2010. év, ahol lényegében a tervhez képest, ha nem történik korrekció, megduplázódott volna az

államháztartás hiánya. Azt gondolom, ez túl van egy szimpla tervezési hibán, itt ennél súlyosabb gondok vannak.

Az anyag átláthatóságával kapcsolatban pedig annyit tudok mondani, hogy természetesen azokat az ÁSZ-észrevételeket, amelyek megfogalmazódtak, a következő beszámolókbán megpróbáljuk érvényesíteni. A mi célunk is az, hogy átláthatóbb és transzparenssebb legyen minden adott év zárszámadása. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen.

Szavazás

Amennyiben nincs további kérdés (*Senki nem jelentkezik.*), akkor szavazunk a napirendi pontról. Kérdezem, hogy ki az, aki általános vitára alkalmasnak találja a 2010. évi zárszámadásról szóló törvénytervezetet. Aki igen, az ezt kézfeltartással jelezze! (*Szavazás.*) Ez egyértelmű többség. Ki az, aki tartózkodik? (*Szavazás.*) Nincs ilyen. Ki az, aki nemmel szavaz? (*Szavazás.*) Ez 5 ellenszavazat.

A bizottság általános vitára alkalmasnak találta. Itt csak erről kellett döntenünk.

A bizottságnak nem kell ilyenkor előadót állítania, mert a Számvevőszéki és költségvetési bizottság fogja összegezni és jelentésben a bizottság véleményét elmondani.

Egyebek

Az egyebekben nekem nincs bejelentenivalóm, csupán annyi, hogy várhatóan a jövő héten hétfőn délelőtt az ezekhez a törvényjavaslatokhoz, illetve határozati javaslatokhoz benyújtott módosító indítványokról lenne egy rövid, technikai gyűlésünk, ülésünk, amelyről időben értesítjük a bizottság tagjait.

Az ülést bezárom.

(Az ülés befejezésének időpontja: 12 óra 51 perc)

Font Sándor
a bizottság elnöke

Gógös Zoltán
a bizottság alelnöke

Horváth István
a bizottság alelnöke

Jegyzőkönyvvezető: Molnár Emese